

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Rozpočtová politika obce Bolatice
Budget Policy of the Bolatice Municipality

Student: Bc. Lucie Bravanská
Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2010

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Bravanská**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Rozpočtová politika obce Bolatice**
Budget Policy of the Bolatice Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Právní úprava územních samosprávných celků
 3. Hospodaření obce Bolatice
 4. Finanční zabezpečení investičních akcí obce Bolatice
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha. MANAGEMENT PRESS, Praha, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha. GRADA, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009
Datum odevzdání: 30.04.2010

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

V bolaticích dne 28. 4. 2010

Bc. Lucie Křivanová
.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Šárce Kryškové za cenné rady a připomínky, které přispěly k vypracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala pracovníkům Obecního úřadu Bolatice za poskytnuté informace a konzultace.

OBSAH

1 ÚVOD.....	1
2 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	3
2.1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	3
2.1.1 STÁTNÍ SPRÁVA.....	3
2.1.2 SAMOSPRÁVA.....	4
2.2 CHARAKTERISTIKA OBCE BOLATICE.....	5
2.2.1 POLOHA OBCE.....	5
2.2.2 HISTORIE OBCE.....	6
2.2.3 SOUČASNOST OBCE.....	7
2.2.4 SYMBOLY OBCE.....	7
2.2.5 OBECNÍ ÚŘAD BOLATICE.....	8
2.2.6 SPOLUPRÁCE OBCE.....	10
2.2.7 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	14
3 HOSPODAŘENÍ OBCE BOLATICE.....	19
3.1 ROZPOČET ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	19
3.1.1 PŘÍJMY ROZPOČTU.....	22
3.1.2 VÝDAJE ROZPOČTU.....	22
3.2 ROZBOR ROZPOČTŮ OBCE BOLATICE V LETECH 2006 – 2009.....	23
3.2.1 PŘÍJMY OBCE BOLATICE.....	24
3.2.2 VÝDAJE OBCE BOLATICE.....	30
3.2.3 FINANCOVÁNÍ OBCE BOLATICE.....	34
4 FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ OBCE BOLATICE	36
4.1 ZDROJE FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ.....	36
4.2 INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ OBCE.....	39
4.3 ZADLUŽENOST OBCE.....	40
4.4 PŮJČKY POSKYTOVANÉ MÍSTNÍM OBČANŮM OBCÍ BOLATICE.....	43

4.5 INVESTIČNÍ AKCE OBCE BOLATICE V ROCE 2010	46
4.5.1 REKONSTRUKCE ZDRAVOTNÍHO STŘEDISKA	46
4.5.2 NASVĚTLENÍ PŘECHODŮ V OBCI	47
4.6 POHLED DO BUDOUCNA – NOVÉ CENTRUM OBCE BOLATICE	48
5 ZÁVĚR.....	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM ZKRATEK	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Česká republika je samostatnou republikou ležící v samém srdci Evropy. Státní hranice tvoří sousedství s Polskem, Německem, Rakouskem a Slovenskem. Rozloha republiky činí 78 887 km², správně je členěna do 14 krajů a 6 250 obcí, počet obyvatel činí 10 467 542 osob k 1. 1. 2009, což znamená 130 obyvatel na km².

Vesnici lze velmi obecně vymezit jako opak města. Pod pojmem vesnice si většina lidí představí nejen venkovská sídla, ale i krajinu, tedy zastavěné i nezastavěné území. Vzájemné kulturní, sociální a hospodářské vazby mezi městem a vesnicí jsou dnes již natolik komplexní, že se stává téměř nemožné najít přesnou hranici toho, co je venkovské a co městské. U určení charakteru sídla se zpravidla vychází ze statistického hlediska, kdy vesnicí je každá obec s počtem do 3 000 obyvatel a městem každá obec s počtem nad 3 000 obyvatel, ovšem i zde vyvstává řada nejasností a sporů. Najde se řada sídel, které mají více než 2 000 obyvatel a nepochybně jsou venkovského charakteru, naproti tomu najdeme i malé obce, které jsou z hlediska urbanistického, architektonického či ekonomického spíše městské. Nikdy nelze zcela jednoznačně vymezit na základě předem daných kritérií hranici mezi vesnicí a městem.

Obce, města a různé pospolitosti se na našem území vyskytovaly již od pradávna, ale první vznik územní samosprávy upravené zákonem se datuje až roku 1849. Od té doby územní správa prošla mnohými změnami, až do podoby, ve které ji známe dnes.

Ústava České republiky dává občanům právo na samosprávu v celcích, které vymezuje jako obce a kraje. Definuje je jako veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním rozpočtem, které mohou mít vlastní majetek.

Obec lze charakterizovat jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, což představují kraje. Obce mají vlastní majetek a vystupují v právních vztazích pod svým jménem a nesou odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Obce pečují o všestranný rozvoj svého území a také o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Orgány obce tvoří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, komise a výbory.

Obec Bolatice, ve které žiji již od svého dětství, je malebnou, velmi perspektivní a atraktivní obcí. Důkazem toho je, že již podruhé získala ocenění v soutěži „Vesnice roku“. Obec Bolatice se také zúčastnila soutěže s názvem „The International Awards for Liveable Communities“ neboli v překladu „Města, kde stojí za to žít“. Obec získala stříbrnou cenu v kategorii zdravá obec a bronzovou cenu v kategorii celkového rozvoje měst do 20 000 obyvatel. Tvář obce se postupem času změnila. Nyní obec patří mezi větší vesnice, která má již městský charakter. Přesto si ale zachovává své přírodní dědictví a téměř nedotknutelný ráz krajiny.

Cílem mé diplomové práce je charakterizovat obec Bolatice, analyzovat její hospodaření, zhodnocení investičních akcí naplánovaných na rok 2010 a způsobu jejich financování, včetně pohledu týkajícího se budoucích projektů v dalších letech, neboť investiční aktivity jsou důležitou podmínkou pro zabezpečení a udržení určité úrovně života obyvatel v obci.

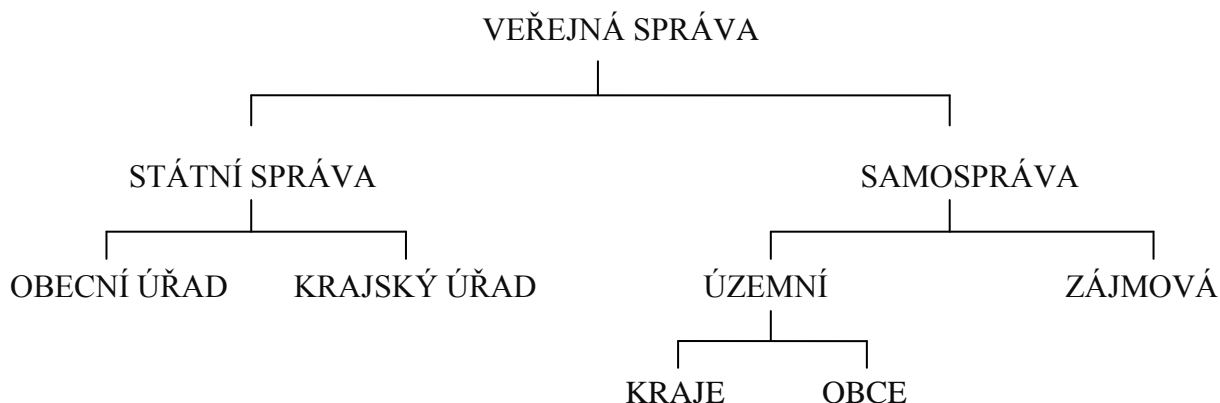
Investiční akce jsou nejen pro obec Bolatice, ale pro každou obec velkým zásahem do rozpočtu obce, který může sebou nést řadu rizik v podobě nečekaných změn, týkajících se například financování investičních akcí v podobě nezískání potřebné dotace ať už ze státních či jiných fondů, tak z fondů EU nebo státního rozpočtu či rozpočtu kraje. Problematika financování územních samosprávných celků se v dnešní době neustále vyvíjí, což představuje nepřetržitý proces, který má vliv na řadu změn, jedná se například o změny politické či ekonomické.

2 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

2.1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY

Veřejnou správou se rozumí poskytování správních činností, které souvisí s poskytováním veřejných služeb. Je tvořena soustavou orgánů státní správy a samosprávy a vazbami mezi nimi. Státní správa i samospráva je vykonávána jak na úrovni obcí, tak na úrovni krajů v rámci jedné územně administrativní jednotky.

Obr. 2.1 Schéma veřejné správy

Pramen: Vlastní zpracování

2.1.1 STÁTNÍ SPRÁVA

Státní správa je přímo, nebo zprostředkovaně řízena ústřední vládou, která představuje nejvyšší orgán moci výkonné a politické. Jedná se o orgán s všeobecnou působností. Mezi její základní činnosti v oblasti správy patří kontrola, sjednocení a koordinace činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Podstatným rysem státní správy je jednotná úprava výkonu pro celé území státu daná zákonem. Mezi typické rysy státní správy patří omezená autonomie rozhodování, vertikální hierarchická struktura a podřízenost nižších orgánů státní správy vyšším orgánům.

V současné době existuje v České republice dvoustupňový systém státní správy, který je tvořen obecními úřady, popřípadě pověřenými obecními úřady nebo úřady s rozšířenou působností a krajskými úřady.

2.1.2 SAMOSPRÁVA

Pod pojmem samospráva si lze představit způsob řízení určitého celku, kdy daný subjekt o některých svých záležitostech rozhoduje zcela sám. Samospráva se člení na územní a zájmovou.

Územní samospráva je forma veřejné vlády a veřejné správy, která umožňuje samostatné spravování věcí veřejných na území menším než je stát. Každý stupeň územního samosprávného celku je vymezen geograficky. Pod tímto pojmem si můžeme představit společenství občanů, kteří zde žijí a realizují samosprávu veřejných záležitostí, které se týkají daného společenství občanů. Územní samospráva tedy reprezentuje společenství občanů, jejich zájmy a preference.

Mezi kritéria pro existenci a realizaci plnění funkcí územní samosprávy patří dva základní předpoklady a to legislativní a ekonomické. Pod pojmem legislativa si představme zákony, které určují vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy, vymezují jejich pravomoc, působnost a odpovědnost. Dále upravují organizaci a vnitřní členění, vymezují rozsah samostatné a přenesené působnosti a také vztahy mezi jednotlivými stupni územní samosprávy navzájem a vztahy státu a územními samosprávami. Mezi ekonomické předpoklady pak patří zejména vlastnictví majetku a právo hospodaření s ním, možnost získávání vlastních finančních prostředků a sestavování vlastního rozpočtu a hospodaření s ním.

Jako u státní správy existuje v České republice z hlediska samosprávy dvoustupňový systém, jehož základní jednotku představuje obec. Druhým stupněm jsou vyšší územní správní celky, které nesou název kraj.

Kraj lze definovat jako územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu, má vlastní majetek a vlastní příjmy a hospodaří s nimi. V právních vztazích vystupuje pod vlastním jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kraj se kromě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., řídí zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení).

Základním právním předpisem obcí je, vedle ustanovení Ústavy, zákon ČNR č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Obec je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, se kterým hospodáří, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.

Obec může mít i označení město, pokud splňuje určitá kritéria. Zákon o obcích upravuje zvláštní kategorii měst označenou jako územně členěná statutární města. Jedná se o významná města, která upravují své vnitřní poměry statutem a jejichž správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí.

Rozlišujeme samostatnou působnost obcí a přenesenou působnost v rozsahu stanovou zákony. Dle rozsahu výkonu v přenesené působnosti rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti, kterou vykonávají všechny obce a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Jedná se o obce, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti i na území druhých obcí, které spadají do jejich správního obvodu. V současné době rozlišujeme tyto kategorie obcí: obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností.

Zájmová samospráva představuje právo subjektu na samostatné rozhodování o vlastních záležitostech, které spojuje určitý společný zájem. Příkladem zájmové samosprávy může být například Česká advokátní komora, Česká lékařská komora či Notářská komora České republiky.

2.2 CHARAKTERISTIKA OBCE BOLATICE

2.2.1 POLOHA OBCE

Starobylá slezská obec Bolatice leží na okraji Hlučínské pahorkatiny necelých 6 kilometrů severovýchodně od města Kravaře ve Slezsku a nedaleko hranic s Polskem.

Obec obklopují ze všech stran výšiny s nadmořskou výškou od 271 metrů do 304 metrů nad mořem.

Rozlehlým úrodným polím vytváří na severovýchodě zelenou korunu veliký Chuchelenský les, převážně smrkový a borový a les Bažantnice. Obec sama leží v nadmořské výšce asi 260 metrů na ploše 1320 hektarů. Nejnižší místo v obci je na jihu u bývalé pískovny u soutoku Černého potoka a potoka Opusty, přibližně 240 metrů nad mořem.¹

¹ Internetové stránky obce Bolatice - www.bolatice.cz/bolatice/czech/text.asp?sysID=93

2.2.2 HISTORIE OBCE

První písemná zmínka o obci je z roku 1250, a to v dopise papeže Inocence IV. vyhotoveného 18. 12. 1250 v Lyonu, který území obce odkazuje cisterciáckému klášteru na Velehradě. O obci se zmiňuje v roce 1265 i olomoucký biskup Bruno při placení desátků a při smlouvě s opatem Velehradským. Správním centrem statků tohoto kláštera na Opavsku byly Stěbořice. Husitství zatřásl majetkovou držbou velehradských cisterciáků a Bolatice v této době získal Jindřich z Děhylova. Získat zpět Bolatice z držení se klášteru nepodařilo ani od dalšího držitele, Otíka z Rohova, a tak se opat Štěpán roku 1467 rozhodl Bolatice, které nadržel, zastavit přímo synům českého krále Jiřího z Poděbrad, Viktorínovi a Jindřichovi, vévodům Opavským. Poděbradové zástavu pak udělili Jindřichovi Donátovi z Velké Polomi.

V Bolaticích v té době bylo již dědičné fojtství se svobodným dvorem a rybníkem, které nepodléhalo zástavnímu držiteli Bolatic a docházelo proto k velmi vleklým sporům. Bolatické volenství, jak se zmíněnému dvoru s fojtstvím říkalo, náleželo evangelíkům Drahotušům na Dolním Benešově. V roce 1544 získali tito v zástavě i ves Bolatice. Pobělohorské poměry umožnily návrat cisterciáků do Bolatic.

V létech 1674 - 1694 působil v obci frýdecký rodák, Kristián Bohumír Hirschmenzel, jeden z našich význačných barokních spisovatelů a známý polyhistor cisterciánského řádu Velehradského jako administrátor statku a fary Bolatice.

Podle legendy v roce 1682 navštívil Bolatice polský král Jan Sobieský s vojskem, když táhl na pomoc Vídni obležené Turky. Kostel postavený v Bolaticích roku 1703 byl zasvěcen svatému Stanislavu, polskému patronovi, právě na paměť této události. Pro důstojné bydlení proboštů vystavěli cisterciáci v Bolaticích v rocích 1724 - 1748 ranně barokní zámek s kamenným portálem a barokní kapli svatého Mikuláše a posléze menší barokní kapli svatého Jan Nepomuckého.

Po prohrané válce Marie Terezie připadlo Hlučínsko 11. června 1742 Prusku. Po zrušení velehradského kláštera prodal Pruský stát Bolatice 9. listopadu 1784 bratrům baronům Eugenovi a Aloisovi Hennům z Henneberku. Noví majitelé 3. června 1786 založili osadu Heneberky, která byla v roce 1893 připojena k Bolaticím a od roku 1949 se nazývá Borová. V roce 1822 prodali bratři Hennové Bolatice knížeti Edvardovi Lichnovskému, který ji připojil k fideikomisnímu panství v Chuchelné.

Období do 1. světové války bylo období rozmachu a rozvoje. Válka však přinesla lidem utrpení, řada z nich ve válce zemřela. Po válce se Hlučínsko stává územím nikoho, teprve 4. 2. 1920 je v Paříži rozhodnuto - Bolatice se vrací do ČSR. Dvacátá léta nebyla příliš

dobrá pro rozvoj obce, ten přišel až na začátku 30. let. V září 1938 přešlo Hlučínsko pod Německo. Po připojení k Německu byli občané prohlášeni německými a muži museli nastoupit do německé armády. Řada z nich se již z války domů nevrátila. Těžké boje v závěru 2. světové války, při nichž byla obec osvobozena 17. 4. 1945, připomínají pomníky padlých ruských a československých vojáků. Po roce 1945 se obec vrací již natrvalo do území ČSR.²

2.2.3 SOUČASNOST OBCE

V obci Bolatice, včetně Borové, žije v současné době 4 382 obyvatel (k 31. 12. 2009). Obec Bolatice se stala místem bydliště i několika cizinců. Jedná se především o Poláky, Němce, Rusy, Ukrajince, Francouze, Slováky, ale žije zde také jedna Etiopanka, Jihoafričan, Rumun a Kanadčan, kterých zde žije 31.

V obci se nachází zámek (sídlo obecního úřadu), knihovna, nákupní středisko Tempo, pošta, Česká spořitelna, kostel a kaple, komplex budov základní a mateřské školy, hasičská zbrojnice, technické služby, lékárna, koupaliště, sauna, solárium, solná jeskyně, posilovna, kulturní dům, kino, čerpací stanice, podnik Lanex a.s., zemědělská společnosti Opavice a.s., pekárna, restaurace a pohostinství, soukromé obchody a řada drobných podnikatelů, podnikajících v oblasti autodopravy, opravny aut, stolařství, kadeřnictví, kosmetiky, pedikérství, čalounictví, kovářství, instalatérství a lahůdkářství. K rozvoji podnikání v obci pomáhá i průmyslová zóna, ve které působí asi 20 firem.

Všichni občané v obci jsou napojeni na veřejný vodovod, plynovod, veřejnou kanalizace včetně čističky odpadních vod.

2.2.4 SYMBOLY OBCE

Původní pečetní symbolika obce, pravděpodobně postava svatého Stanislava nebo svatého Mikuláše, byla při tvorbě nového obecního znaku a praporu v podstatě pominuta. Znak i prapor obsahují atributy svatého Stanislava v podobě meče a svaté Kateřiny v podobě nožového kola. Tyto symboly pak byly doplněny vyjádřením zemědělského charakteru.

Rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 56 ze dne 13. 06. 1995 se znakem obce Bolatice stal modrý štít, na němž mezi dvěma zlatými obilnými klasy, vyrůstajícími ze zlatého trojverší, je umístěn zlatý meč a přes něj stříbrné zlámané kolo posázené noži. Současně udělaný obecní prapor rovněž opakuje meč s kolem na modrozlutém podkladu.

² Internetové stránky obce Bolatice - www.bolatice.cz/bolatice/czech/text.asp?sysID=91

Obr. 2.2 Znak a prapor obce

Pramen: Internetové stránky obce Bolatice – www.bolatice.cz

2.2.5 OBECNÍ ÚŘAD BOLATICE

Mezi vrcholné orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a místostarosta, a poradní orgány, mezi které patří, tzn. výbory a komise.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci ve výkonných orgánech. V obci Bolatice však funkci tajemníka vykonává starosta obce. Mezi hlavní předmět výkonu obecního úřadu patří administrativně organizační činnosti související se samosprávnou působností obce. Obecní úřad plní úkoly zastupitelstva obce a rady obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Dále zajišťuje výkon státní správy – stavební úřad, matrika.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní orgán obce. Počet členů zastupitelstva obce se odvíjí od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.

Tab. 2.1 Počet členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva obce
do 500 obyvatel	5 - 9 členů
500 - 3 000 obyvatel	7 - 15 členů
3 000 - 10 000 obyvatel	11 - 25 členů
10 000 - 50 000 obyvatel	15 - 35 členů
50 000 - 150 000 obyvatel	25 - 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 - 55 členů

Pramen: Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Obec Bolatice má 4 382 obyvatel, což odpovídá dle výše uvedené tabulky rozmezí 11 až 25 členů. Zastupitelstvo obce Bolatice má 17 členů, kteří byli zvoleni ve volbách do Zastupitelstva obce Bolatice.

Členy zastupitelstva jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona přístupná veřejnosti a konají se dle potřeby, nejméně jedenkrát za tři měsíce.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce, např. rozhoduje a schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce, rozpočtový výhled a rozpočtová opatření, přijetí a poskytnutí úvěru či půjčky, poskytnutí dotace, založení, vznik a zánik svých organizačních složek, příspěvkových organizací nebo obecně prospěšných společností a další. Zastupitelstvo obce také rozhoduje o majetkových záležitostech.

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.

Počet členů rady obce je lichý a pohybuje se od 5 do 11 členů. Radu obce volí zastupitelstvo obce. Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. Rada obce se skládá ze starosty obce a jeho zástupců. Rada obce může k jednotlivým bodům jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

Do kompetencí rady obce patří především zabezpečování hospodaření obce, vydává nařízení obce, provádění rozpočtových opatření, zřizování komisí a odborů a vydávání nařízení obce.

Rada obce Bolatice se skládá z 5 členů, což nepřesahuje jednu třetinu zastupitelstva obce.

Starosta obce

Starostou obce Bolatice je v současné době Mgr. Herbert Pavera, který byl zvolen starostou na ustavujícím 1. zasedání zastupitelstva obce a to dne 26. listopadu 1998.

Starostu volí do funkce zastupitelstvo obce z řad svých členů a setrvává ve své funkci až do zvolení nového starosty. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce.

Starosta obce stojí v čele obecního úřadu a odpovídá za jeho činnost, zastupuje obec navenek. Přípravuje, svolává a řídí zasedání rady obce a zastupitelstva obce. Podepisuje obecně závazné vyhlášky, usnesení a zápisy rady a zastupitelstva obce. Odpovídá za včasné

objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok a také za informování veřejnosti o činnosti obce.

Komise

Komise představuje iniciativní a poradní orgán rady obce. Komise je složena skupinou lidí, kterou tvoří externí nebo nezávislé osoby, na kterou jsou převedeny některé rozhodovací či administrativní pravomoci. Komise může mít vymezený obor působnosti a omezenou dobu existence.

Příkladem komisí obce Bolatice jsou Přestupková komise, Komise sociální, zdravotní a pro rodinu, Komise pro občanské záležitosti, Komise pro mládež, sport a volný čas.

Výbory

Zastupitelstvo obce může zřídit výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce.

Počet členů výboru závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce a je vždy lichý, nejméně však tříčlenný. Výbor se schází podle potřeby.

➤ Finanční výbor

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

➤ Kontrolní výbor

Kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti.

➤ Osadní výbor

Osadní výbor byl založen pro místní část obce Bolatice - osadu Borovou. Jeho činností je přinášet připomínky a žádosti občanů Borové starostovi obce a organizovat různé společenské akce (např. setkání obcí Borová v rámci celé ČR, Uliční slavnosti, atd.).

2.2.6 SPOLUPRÁCE OBCE

Obec Bolatice spolupracuje s řadou zahraničních obcí. Jedná se o spolupráci s německou obcí Linum, s polskou vesnicí Rudy Wielke, se slovenskou obcí Doľany a maďarskou vesnicí Nagykovácsi. Jedná se především o vzájemnou spolupráci mezi

jednotlivými obcemi, prohloubení spolupráce občanů, spolků družebních vesnic, a to především v oblasti kultury, sportu a vzdělávání.

Národní síť Zdravých měst České republiky - NSZM ČR

Bolatice, jako i mnoho jiných obcí v České republice, jsou členem projektu, jehož realizace byla zahájena v České republice již roku 1989.

Jedná se o mezinárodně certifikovanou asociaci, která v současné době zastřešuje desítky měst, menších obcí, krajů a také mikroregionů.

Mezi hlavní cíle NSZM ČR patří udržitelný rozvoj, zdraví a kvalita života v podmínkách měst, obcí a regionů.

Pod pojmem Zdravé město, obec či region si lze představit municipalitu, která se dlouhodobě zabývá nejen stavem o životní prostředí, ale zejména o zdravý životní styl lidí. V souhrnu lze říct, že Zdravá města, obce a regiony se snaží utvářet města, obce a regiony jako kvalitní a příjemné místo pro život.

Obec Bolatice se stala členem NSZM ČR na jaře roku 2006. Mezi kulturně-spoolečenské akce pořádané v Bolaticích v rámci NSZM ČR patří:

- Den Země;
- Dny zdraví;
- Evropský týden mobility.

Sdružení obcí Hlučínska

Sdružení obcí Hlučínska se zaměřuje především na spolupráci v oblasti cestovního ruchu (vybudování cyklostezek), kultury (pořádání různých kulturních a společenských akcí, jak pro dospělé, tak pro jejich děti), na podporu rozvoje regionu jako celku a hájí zájmy Hlučínska.

V dnešní době sdružuje 27 měst a obcí na území Hlučínska a čtyři městské části (tři městské části Ostravy a jedna městská část Opava).

Svazek obcí a měst Hlučínska - západ

Obec Bolatice je členem tohoto svazku od prosince roku 2006.

Předmětem činnosti svazku je především podílet se na rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy svazku obcí v rámci mikroregionů Hlučínska. Jedná se například o záležitosti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, zabezpečování čistoty obcí, správy veřejné zeleně, místních komunikací a mnoho dalších.

Euroregion Silesia

Euroregion Silesia vznikl v září roku 1998 a byl předurčen k vzájemné česko-polské spolupráci. Obec Bolatice je členem od roku 1999.

Hlavním předmětem činnosti je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničních regionech polského Slezska a českého Slezska a Moravy s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice, zajistit rovnoměrný rozvoj příhraničního území po obou stranách hranice a umožnit tak plynulou integraci tohoto území v rámci Evropské unie.

V rámci česko-polské spolupráce Euroregion realizuje především tyto úkoly:

- řeší společné zájmy v oblasti dopravní infrastruktury a hraničních přechodů;
- řeší společné problémy v oblasti životního prostředí;
- podporuje rozvoj turismu a cestovního ruchu v příhraničním regionu;
- podporuje spolupráci mezi školami a mládeží po obou stranách hranice;
- podporuje přeshraniční spolupráci i dalších subjektů po obou stranách hranice;
- pečuje o společné kulturní dědictví;
- podporuje rozvoj kultury, vzdělání a sportu v příhraničním regionu;
- podporuje výměnu zkušeností a informací z oblasti trhu práce;
- podporuje spolupráci v oblasti hospodářské a obchodní;
- podporuje prevenci a řešení důsledků živelných pohrom;
- podporuje společné plánování rozvoje příhraničního regionu;
- poskytuje informace o příhraničním regionu a zajišťuje jeho prezentaci;
- podporuje myšlenky evropské integrace.³

Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města.

Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. V současné době Svaz sdružuje kolem dvou a půl tisíce měst a obcí.

Každodenní činnost Svazu je zaměřena především na oblast legislativy a různých opatření, např. strukturální politiky, politiky sociálního začleňování či dotačních titulů, které se dotýkají života obcí. Svaz se vyjadřuje k návrhům zákonů, prováděcích právních předpisů i

³ www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=euroregion-silesia-stanovy

výše zmíněných opatření. Zástupci Svazu aktivně vstupují do celého procesu jejich tvorby i uvádění do praxe. Účastní se mezíresortních připomínkových řízení, obhajují zájmy měst a obcí na příslušných ministerstvech a v poslaneckých i senátních výborech.⁴

Místní Agenda 21 - MA21

Místní Agenda 21 představuje program týkající se konkrétních obcí, měst a regionů, který zavádí principy trvale udržitelného rozvoje do praxe a zohledňuje přitom místní problémy. Jedná se o náročný proces.

Cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel, ale také život dalších generací, a to vše ve spolupráci s veřejností.

Název MA21 vznikl složením dvou slov a jednoho čísla:

- slovo MÍSTNÍ, které představuje konkrétní obec;
- slovo AGENDA, což je slovo latinského původu a v překladu znamená program nebo seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo stanoveného cíle;
- číslo 21, které představuje vše, co se má udělat v 21. století.⁵

Obec Bolatice se zapojila do tohoto programu od roku 2007.

Místní akční skupina Hlučínsko o. s. – MAS Hlučínsko

Základním článkem programu LEADER je místní partnerství (místní akční skupiny). Jedná se o organizaci, která je složena ze zástupců veřejné správy, podnikatelů, neziskových organizací a také veřejnosti.

MAS Hlučínsko vzniklo 27. listopadu 2006 registrací u Ministerstva vnitra České republiky. Sdružení je právnickou osobou, která je založena na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Nejedná se o politickou organizaci, ale o dobrovolné sdružení. Obec Bolatice je členem této skupiny prostřednictvím Svazku obcí a měst Hlučínska – západ.

Mezi předmět činnosti Místní akční skupiny Hlučínsko patří zejména:

- vytváření rozvojové strategie pro region;
- podpora a zlepšování životního prostředí, sociálního a hospodářského rozvoje v regionu;

⁴ www.smocz.cz

⁵ www.ma21.cz

- poskytování informačního servisu o podmínkách podnikatelského prostředí a o programech podpory rozvoje venkova;
- vytváření nových pracovních míst v regionu;
- plnění všech funkcí a povinností dle vyhlášených programů LEADER ČR a LEADER+.

Program LEADER ČR

Program LEADER ČR je zaměřen na podporu realizace investičních projektů. Jeho smyslem je zlepšování kvality života na venkově, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví.

Program LEADER+

Cílem programu LEADER+ je podporovat subjekty k úvahám nad možnostmi jejich území v delším časovém horizontu.

Jde o podporu originálních strategií udržitelného rozvoje, které povedou ke zlepšení kvality života, životního prostředí a posílí ekonomické prostředí.⁶

2.2.7 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Průmysl

Prevážná část průmyslu je soustředěna v místní „Průmyslové zóně“, která představuje 16 hektarů půdy vybavené nezbytnou technickou infrastrukturou bez ekologických zátěží. Tento pozemek byl zcela ve vlastnictví obce a má značnou podporu místních úřadů. Své sídlo zde má řada firem, zabývajících se různými odvětvími průmyslu. Za zmínku stojí například výroba průmyslového textilu, betonová výroba, servis a prodej průmyslových armatur, recyklační linka, kovářská výroba, kovovýroba, kovoobrábění, zámečnictví, stolařství, výroba oken, dveří, vrat a žaluzií, dřevovýroba, farmaceutická výroba a mnoho dalších.

Opomenout nemůžu také podnik Lanex a.s., který se zabývá výrobou velkoobjemových vaků, námořních lan, horolezeckých lan a lan, která jsou určena pro přenos, zvedání, manipulaci a udržení někoho či něčeho. Značka Lanex a.s. se úspěšně rozvíjí již od počátku 90. let 20. století. Podnik Lanex a.s. zaměstnává více jak 700 zaměstnanců, kde velkou část zaměstnanců tvoří občané obce Bolatice cca 300 zaměstnanců.

V obci se dále nachází řada dalších menších firem a podnikatelů, podnikajících v oblastech potravinářského, automobilového a stavebního průmyslu.

⁶ www.bolatice.cz/bolatice/czech/text.asp?sysID=1975

Zemědělství

Zemědělstvím se zabývá zemědělská společnost Opavice a.s., která obhospodařuje 627 hektarů místních polí a součástí jejího majetku je i místní kravín.

Předmětem činnosti zemědělské společnosti Opavice a.s. je především zemědělská výroba, živočišná výroba, produkce mléka a prodej obilnin. Jedná se především o prodej pšenice, ječmenu, řepky, máku a cukrovky.

Kromě této společnosti obhospodařuje pozemky v okolí obce zhruba 10 menších i větších soukromých zemědělců.

Zdravotnictví

V obci je na poměrně velmi dobré úrovni lékařská péče. Své ordinace zde provozují dva praktičtí lékaři pro dospělé, dětský lékař, interní lékař, dva stomatologové a gynekologická ambulance. V obci se nachází také výdejna léků.

Doprava

Do Bolatic je možno se dopravit jak autobusovou, tak i vlakovou dopravou. Náročnější jedinci mohou využít i letiště v Zábřehu u Dolního Benešova vzdálené od Bolatic 3 kilometry.

Školství

V obci Bolatice je velmi dobrá úroveň vzdělání. Nachází se zde základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola.

Mateřská škola má 6 oddělení, z nichž jedno se nachází v místní části Borová. Mateřská škola Bolatice je součástí „školního areálu“.

V areálu jsou budovy základní školy, školní tělocvična, malá tělocvična, nově postavená víceúčelová sportovní hala a školní jídelna. Všechny tyto budovy jsou obklopeny zahradou a hracími hřišti, které děti mohou využívat pro hru i sportování. Toto velmi pěkné prostředí je jednou z hlavních předností a umožňuje realizovat spoustu zajímavých vzdělávacích činností a projektů.

Kultura a tradice

Obec Bolatice je známá pro svou bohatou celoroční kulturní činnost, snažící se o zachování lidových tradic a zpestření života nejen svých obyvatel.

Začátku roku patří plesová sezona. K tomuto účelu je hojně využíván prostor místního kulturního domu. V něm se odehrávají i další akce, jako například Vítání jara, Vítání

občanků, oslavy Dne matek, Výstava zahrádkářů a kutilů, Výstava podnikatelů a řemeslníků, divadelní vystoupení, koncerty a mnoho dalších. Součástí kulturního domu je i kinosál, ve kterém jsou promítána filmová představení. Kromě těchto akcí pořádá obec i řadu venkovních akcí ať už v místním skanzenu, tak na veřejných prostranstvích. Mezi nejvýznamnější patří Rozloučení s masopustem, Stavění máje, Kácení máje, Sportovní slavnost, Hasičská slavnost a Bolatické dožínky. Mezi další významnou společenskou akci patří Myslivecká slavnost, která se každoročně pořádá v areálu mysliveckého sdružení Křeménky. V areálu Křeménky se také každoročně pořádá HLUKFEST (přehlídka rockových kapel).

Za zmínku stojí také Bolatický skanzen, Skanzen lidových tradic a řemesel, který byl vybudován v roce 2002. Nachází se v jednom z mála dosud zachovalých příkladů tradičního vesnického stavení 19. století. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout obytné části domu (jizbu, kuchyň, místnosti služby), prádelnu, stáj pro koně, chlév pro krávy, srubek, aj. V dalších místnostech, kůlně a stodole, se mohou seznámit s řemeslnými nástroji, zemědělskými stroji a náradím, používaným v domácnosti a při práci na statku. V areálu skanzenu se kromě prohlídek konají také kulturně společenské akce tradičního lidového charakteru, jako např. Vesnická zabíjačka, Koledy ve skanzenu a Živý Betlém.

Turistický ruch

Destinací turistického ruchu v Bolaticích je naučná stezka. Stezka byla vybudována v roce 2000, začíná i končí v osadě Borová a tvoří okruh v Chuchelenském lese. Trasa je dlouhá celkem 6 kilometrů, je vybavena informačními tabulemi s popisem zvířat a rostlin, nechybí také značení ukazatelů směru, značení kilometrů a tabulky obsahující názvy stromů. Podél trasy byla pro odpočinek vybudována odpočívadla.

Každoročně již řadu let se pořádá pro nadšence turistiky pochod a běh s názvem „Bolatická dvacítká“.

Životní prostředí

Občané obce se snaží pečovat o svá obydlí, okolí svých domů, veřejnou zeleň a celkové životní prostředí v obci. Každoročně jsou v obci v rámci Dne Země uklížena veřejná prostranství, upravována veřejná zeleň a také jsou vysazovány tisíce nových stromků v obecním lesíku a na polních cestách.

V posledních letech byly obnoveny 2 místní studánky „U Velkého kamene“, u které se zastavuje mnoho turistů, a studánka „V důlku“.

Všichni občané v obci jsou napojeni na veřejný vodovod, plynovod a na veřejnou kanalizaci. Všechny odpadní vody v obci jsou čištěny v jedné ze tří ČOV (Bolatice, Průmyslová zóna, Borová).

Ubytování

Možnost ubytování nabízí Penzion Bolatice, jež tvoří součást Bolatického koupaliště a dále Turistická základna „Vesmír“. V současné době se v obci buduje další penzion, který má být otevřen do konce roku 2010 a to v areálu průmyslové zóny.

Penzion Bolatice nabízí celoroční provoz, možnost ubytování v jedno, dvou a čtyř lůžkových pokojích, jejichž celková kapacita činí 20 lůžek. Každý pokoj je vybaven vlastním sociálním zařízením. V celém objektu je možnost připojení k internetu. Součástí penzionu je fitnessstudio, solární studio, sauna, salónek a v letních měsících koupaliště, vhodné především pro sportovní soustředění.

Turistická základna je zrekonstruovaná z bývalé staré školy, jež v dnešní době slouží jako sídlo skupiny Vesmír a současně jako ubytovna s kapacitou 38 lůžek, zejména pro potřeby dětských kolektivů, ale i turistů, vyznavačů cykloturistiky, sportovní soustředění aj. Ve venkovních prostorách lze k relaxaci a hram využít betonový stůl na stolní tenis, provazové houpačky a v neposlední řadě originální amfiteátr s ohništěm.

Sportovní zařízení

V oblasti sportu a relaxace má obec Bolatice hodně sportovního vyžití, které může nabídnout.

Velkým lákadlem převážně v letních měsících je areál koupaliště. Součástí tohoto sportovně – rekreačního areálu je veliký bazén, bazén pro neplavce a dětské brouzdaliště. Jsou zde vybudovány hřiště, kde si lze zahrát nohejbal, volejbal, plážový volejbal, ruské kuželky, pétanque, kriket, stolní tenis, badminton, soft tenis či si zapůjčit kolo. Součástí koupaliště je řada stánků rychlého občerstvení, dětské hřiště, sauna, solárium, fitness centrum, restaurace a v neposlední řadě také možnost ubytování.

Dalším sportovně – rekreačním areálem v Bolaticích je hřiště místního fotbalového klubu. V areálu hřiště se nachází dvě fotbalová hřiště, antukové hřiště na volejbal a tenis, asfaltová plocha na basketbal, která v zimních měsících slouží jako ledová plocha pro bruslaře či hráče hokeje, dětské hřiště, nově vybudované hřiště pro minikopanou a restaurace.

V areálu základní školy je k dispozici travnaté hřiště na minikopanou a antukové hřiště. Součástí areálu jsou i dvě víceúčelové sportovní haly, jejichž součástí je také horolezecká stěna.

Mezi další možnosti sportovního využití patří sportovní areál Ruždina, sportovní areál na Borové, který obsahuje asfaltovou plochu na tenis, basketbal a jiné sporty a také fotbalové hřiště.

V obci Bolatice vzniklo v roce 2007 solární studio, které bylo postupně rozšiřováno o další sportovní možnosti, s názvem Sportovně relaxační centrum. Součástí tohoto centra je již zmíněné solární studio, solná jeskyně, spinning, squash a cvičební sál, který slouží pro cvičení aerobiku, step-aerobiku, jógy a jiných sportovních aktivit.

Obcí prochází také síť cyklostezek spojující různá zajímavá místa na Hlučínsku.

3 HOSPODAŘENÍ OBCE BOLATICE

Cílem hospodářské činnosti obce je získání potřebných prostředků k tomu, aby mohla úspěšně plnit veřejné úkoly jí svěřené a taky způsoby využívání těchto získaných prostředků. Základem hospodářské činnosti obce je její rozpočet, který se sestavuje na období kalendářního roku.

3.1 ROZPOČET ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

V České republice jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány územní rozpočty. Mezi rozpočty územních samosprávných celků řadíme rozpočty obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí a rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti. Mezi základní charakteristiku rozpočtů územních samosprávných celků patří to, že jejich působnost je vymezena na určité vymezené území.

Rozpočty územních samosprávných celků označujeme jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují veškeré příjmy obce či kraje, tj. příjmy, které získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, pak také příjmy získané jejich vlastní činností, které se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků, a to prostřednictvím veřejného nebo soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování.

Rozpočet územních samosprávných celků lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce.⁷ Rozpočet tedy představuje jakýsi finanční plán, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku.

Rozpočet územních samosprávných celků se vytváří na základě rozpočtového procesu a řídí se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný dle rozpočtových pravidel územních rozpočtů, které jsou v souladu se zásadou vyrovnanosti, ale může být také deficitní neboli schodkový v případě, pokud je zajištěno vyrovnaní chybějících prostředků (např. úvěrem či finančními prostředky z minulých let) a tato skutečnost je smluvně zabezpečena před schválením rozpočtu. Rozpočet může mít také podobu přebytkového, a to

⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

v případě, že některé příjmy daného roku jsou určeny k využití v následujících letech, nebo jsou určeny ke splácení úvěrů z předchozích let.

Rozpočet by měl zohledňovat tři základní funkce, jedná se o funkci:

- **alokační**, jejímž cílem je co nejefektivněji poskytovat základní statky obyvatelům zdarma či za úplatu;
- **redistribuční**, která spočívá v přerozdělování části rozpočtu mezi obyvatele, což má vést ke spravedlivému rozdělování důchodů;
- **stabilizační**, jejíž snahou je ovlivnění základních ekonomických veličin, např. zaměstnanosti, hospodářského růstu či inflace.

Rozpočtový proces

Rozpočtový proces obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a také zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Pod pojmem rozpočtový proces rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V České republice se rozpočet jako základ finančního hospodaření obce sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky.

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do těchto etap:

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období;
- sestavení návrhu rozpočtu;
- projednávání a schválení;
- kontrola plnění rozpočtu;
- přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet;
- následná kontrola;
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.⁸

⁸ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

```
graph LR; A[Analýza] --> B[Návrh rozpočtu]; B --> C[Finanční výbor]; C --> D[Projednání]; D --> E[Rada]; D --> F[Finanční výbor]; E --> G[Schválení rozpočtu]; F --> G; G --> H[Zastupitelstvo]; H --> I[Plnění]; I --> J[Kontrola]; J --> K[Finanční odbor]; J --> L[Finanční výbor]; J --> M[Rada]; J --> N[Zastupitelstvo]; K --> O[Závěrečný účet]; L --> O; M --> O; N --> O; O --> P[Finanční odbor]; O --> Q[Rada]; O --> R[Zastupitelstvo];
```

The diagram illustrates the process of budgetary document flow. It starts with 'Analýza' (Analysis), leading to 'Návrh rozpočtu' (Budget proposal), which is then reviewed by the 'Finanční výbor' (Financial committee). The proposal is then discussed ('Projednání') by the 'Rada' (Board) and the 'Finanční výbor'. The 'Rada' then approves the budget ('Schválení rozpočtu'), which is then approved by the 'Zastupitelstvo' (Municipal Council). The budget is then implemented ('Plnění'), leading to 'Kontrola' (Control). The 'Kontrola' is then reviewed by the 'Finanční odbor' (Financial department), 'Finanční výbor', 'Rada', and 'Zastupitelstvo'. Finally, the 'Závěrečný účet' (Final account) is prepared, which is then reviewed by the 'Finanční odbor', 'Rada', and 'Zastupitelstvo'.

Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.⁹

Hlavním přínosem sestavení rozpočtového výhledu je skutečnost, která umožní obci uvažovat v delším časovém horizontu o svých potřebách a finančních zdrojích, důležité pro jejich následné plánování a analýzu.

21

Rozpočtová skladba

Dle rozpočtové skladby, která představuje systematické třídění příjmů a výdajů, které se používá v oblasti veřejných rozpočtů, lze příjmy a výdaje rozpočtu obce třídit z různých hledisek, a to odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního.

Pro účely mé práce jsem použila druhové třídění příjmů a výdajů dle vyhlášky MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění.

3.1.1 PŘÍJMY ROZPOČTU

Výčet příjmů, které obce přijímají do svých rozpočtů je dán rozpočtovými pravidly. Mezi příjmy rozpočtu obce patří zejména příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob a organizace, příjmy ze správní činnosti, příjmy ze správních poplatků, příjmy z vybraných pokut, místní poplatky, výnosy z daní, dotace, prostředky získané správní činností ostatních správních úřadů, dary, příspěvky a jiné příjmy.

Příjmy obce lze rozdělit na příjmy:

- **vlastní**, které jsou závislé na činnosti obce, lze je dále rozdělit na příjmy kapitálové a běžné (daňové a nedaňové);
- **cizí**, které představují přijaté dotace, plynoucí do rozpočtu obce z jiných rozpočtů či fondů.

Jednotlivým příjmovým položkám jsou vyčleněny čtyři třídy:

Třída 1 – Daňové příjmy

Třída 2 – Nedaňové příjmy

Třída 3 – Kapitálové příjmy

Třída 4 – Přijaté dotace

3.1.2 VÝDAJE ROZPOČTU

Stejně tak jako u příjmů, i výčet výdajů, které obce vydávají ze svých rozpočtů je upraven rozpočtovými pravidly územních rozpočtů. Mezi výdaje obce patří závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jim zákony, výdaje na svou činnost v samostatné působnosti, výdaje spojené s výkonem státní správy, závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů, výdaje vyplývající pro obec či kraj ze závazků přijatých

v rámci spolupráce s jinými subjekty, výdaje související s návratnými zdroji, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec a jiné výdaje.

Podle vyhlášky MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě lze výdaje členit dle druhového hlediska na:

- **běžné**, které slouží k financování běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce;
- **kapitálové**, sloužící k financování dlouhodobých investičních potřeb.

Jednotlivým výdajovým položkám jsou vyčleněny tyto třídy:

Třída 5 – Běžné výdaje

Třída 6 – Kapitálové výdaje

Třída 8 – Financování

Třída 8 – Financování se věnuje účetním případům, které se týkají zúčtovacích vztahů. Tyto finanční operace představují samostatnou součást inkas a plateb. Jedná se o návratné i nenávratné operace, které souvisejí s likviditou obcí. Tyto účetní případy se účtují v účtové třídě 3, která se soustředí na účty, na kterých se odráží vztahy obce k vnějšímu okolí, a to jak vztahy dlužnické tak i věřitelské. Jedná se o vztahy k obchodním partnerům, tzv. dodavatelům, finančním orgánům, institucí sociálního zabezpečení a podobně.

3.2 ROZBOR ROZPOČTŮ OBCE BOLATICE V LETECH 2006 – 2009

Obec Bolatice patří mezi větší obce s počtem obyvatel okolo 4 300, proto jednotlivé údaje jsou zaokrouhlovány a uvedeny v řádech tisíce korun. Tabulka 3.2 Příjmy a výdaje rozpočtu obce Bolatice v letech 2006 – 2009 ukazuje, jak se vyvíjely příjmy a výdaje v uvedených letech.

Rok 2006 byl pro obec Bolatice velice úspěšným a významným převedším z hlediska realizace velkých investic a mimořádně vysoké výše rozpočtu obce, a to zejména díky získaným dotacím od státu, kraje, ale také z Evropské unie. Výše získaných dotací činila 53 % celkových příjmů, jak lze vidět z tabulky 3.2 Příjmy a výdaje obce Bolatice v letech 2006 – 2009. Oproti předešlému roku nebyl rok 2007 tak úspěšný a bohatý na dotace jako rok 2006. Rok 2008 byl pro obec Bolatice rokem poměrně úspěšným a to především v důsledku schválení dotace na realizaci oprav základní a mateřské školy, kdy tato investiční akce obce

dále pokračovala i v roce 2009. Dalším úspěchem pro obec Bolatice bylo vítězství v soutěži „Vesnice roku 2008 v Moravskoslezském kraji“.

Příjmy obce Bolatice se každoročně pohybují okolo částky 61 milionů korun, s výjimkou roku 2006, kdy dosáhly částky necelých 86 milionů korun. Příjmy obce mají z dlouhodobého hlediska klesající tendenci, příčinou tohoto snížení je především pokles získaných dotací.

Výdaje obce Bolatice se pohybují v jednotlivých letech v různých hodnotách. Nejvyšších hodnot dosahují v roce 2006 ve výši 102 milionů korun. Důvodu takto vysokých výdajů byly rozsáhlé investiční akce v obci, o čemž vypovídá vysoké procento kapitálových výdajů ve výši 73 %. Podobná situace byla i v roce 2009. Nejnižších hodnot výdajů bylo dosaženo v roce 2007 a to ve výši 41 milionů korun.

Tab. 3.2 Příjmy a výdaje rozpočtu obce Bolatice v letech 2006 – 2009

	2006		2007		2008		2009	
	Částka v tis. Kč	Podíl v %	Částka v tis. Kč	Podíl v %	Částka v tis. Kč	Podíl v %	Částka v tis. Kč	Podíl v %
TŘÍDA 1 Daňové příjmy	29 443	34	30 859	50	33 920	55	29 891	49
TŘÍDA 2 Nedaňové příjmy	7 684	9	8 573	14	9 108	15	11 410	19
TŘÍDA 3 Kapitálové příjmy	3 033	4	5 153	8	13 965	23	984	2
TŘÍDA 4 Přijaté dotace	45 679	53	16 889	28	4 331	7	18 321	30
PŘÍJMY CELKEM	85 839		61 474		61 324		60 606	
TŘÍDA 5 Běžné výdaje	27 209	27	29 896	73	36 629	71	34 200	47
TŘÍDA 6 Kapitálové výdaje	74 724	73	11 255	27	14 738	29	38 320	53
VÝDAJE CELKEM	101 933		41 151		51 367		72 520	
TŘÍDA 8 Financování	- 16 094		20 323		9 957		- 11 914	

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

3.2.1 PŘÍJMY OBCE BOLATICE

3.2.1.1 Daňové příjmy

Z výše uvedené tabulky je patrné, že daňové příjmy představují hlavní zdroj příjmů rozpočtu obce a podílí se tak na celkových příjmech v průměru ve výši 50 %. Výjimku tvoří rok 2006, kdy daňové příjmy však hodnotově dosahují srovnatelné výše s ostatními roky, ale díky vyšším hodnotám získaných dotací kleslo procento daňových příjmů na 34 %. Mezi daňové příjmy obce Bolatice patří daně a poplatky.

V rámci daní se jedná především o tyto daně:

- daň ze závislé činnosti;
- daň z příjmů fyzických a právnických osob;
- daň srážková fyzickým osobám;
- daň za obec;
- daň z přidané hodnoty;
- daň z nemovitosti.

Co se týká daní, pak největší význam pro obec v podobě daňových příjmů představuje daň z přidané hodnoty, která se každoročně pohybuje okolo 12 milionů korun. Dále daň z příjmů právnických osob a daň ze závislé činnosti, které se pohybují v průměru okolo 6 -7 milionů korun.

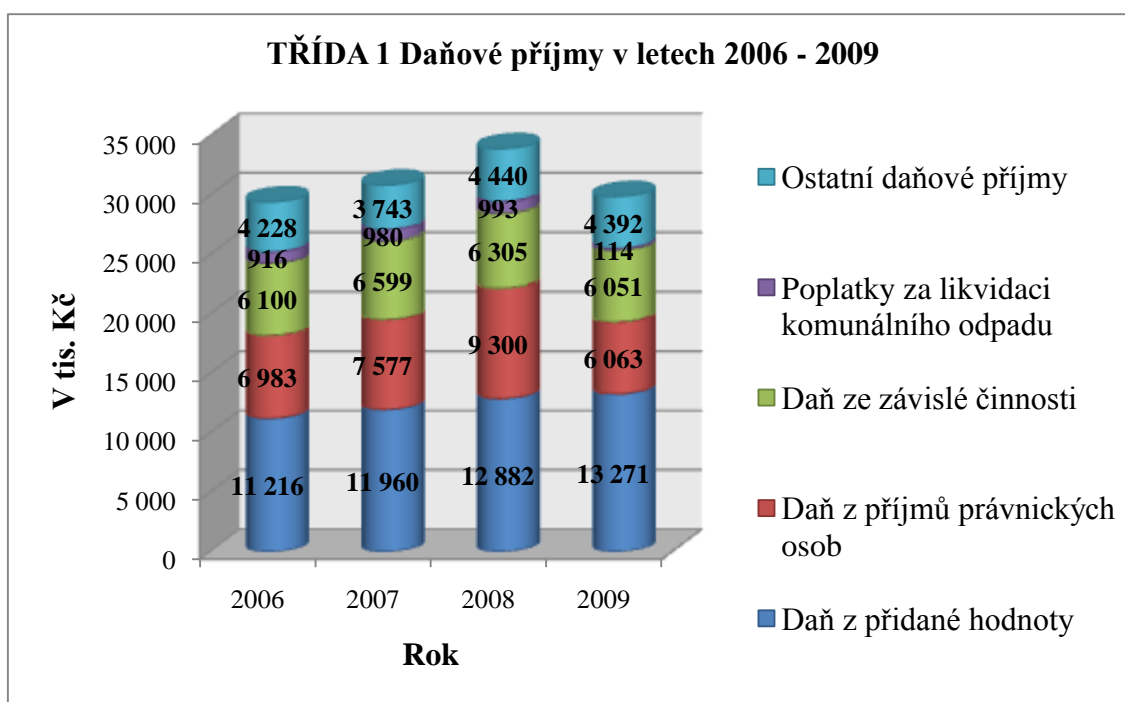
Mezi poplatky tvořící daňové příjmy pak patří:

- poplatek za znečišťování ovzduší;
- poplatek za likvidaci komunálního odpadu;
- poplatek ze psů;
- poplatek za užívání veřejného prostranství;
- poplatek za provozování výherních přístrojů;
- správní poplatky.

V rámci poplatků, které se nejvíce podílejí na zvýšení daňových příjmů obce, patří poplatky za likvidaci komunálního odpadu a dále pak správní poplatky.

Typickým příkladem správních poplatků jsou poplatky za vydání cestovního pasu či občanského průkazu, poplatky za vydání potvrzení nebo za sdělení o pobytu osob, poplatky za vydání stavebního povolení a jiné.

Graf 3.1 Daňové příjmy obce Bolatice v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu, daňové příjmy obce jsou v průběhu let 2006 - 2009 poměrně konstantní, výrazně se nezvýšily ani nesnížily, pohybují se v průměru okolo 30 milionů korun, s výjimkou roku 2008, kdy dosáhly necelých 34 milionů korun. V roce 2007 daňové příjmy narostly o 4,8 %, v roce 2008 pak o 9,9 % a v roce 2009 naopak poklesly o 11,9 %.

3.2.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy představují oproti daňovým příjmům menší přínos do příjmové části rozpočtu obce, avšak ne zanedbatelnou část. Nedaňové příjmy představují v průměru 14 % celkových příjmů obce.

Nedaňovými příjmy jsou příjmy z vlastní hospodářské činnosti obce, příjmy z pronájmu majetku, úroky z poskytnutých úvěrů, příjmy z podílů na zisku a dividend, příjmy za sběr a svoz komunálních odpadů a ostatní nedaňové příjmy.

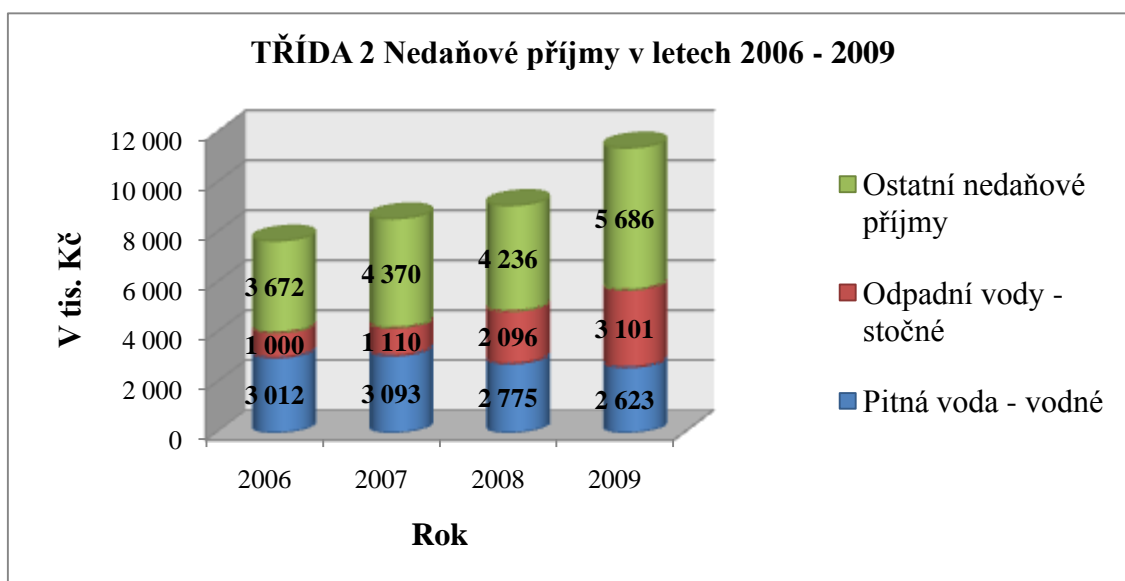
Nedaňové příjmy obce Bolatice zahrnují široké spektrum příjmů, příkladem jsou:

- příjmy z pronájmu pozemků:
 - zemědělská a potravinářská činnost;
 - zájmová činnost v kultuře;
- příjmy z pronájmu a prodeje nemovitostí:
 - bytové a nebytové hospodářství;

- příjmy z poskytování služeb:
 - cestovní ruch;
 - knihovnické činnosti;
 - rozhlas a televize;
 - pohřebnictví;
 - sběr a svoz komunálních odpadů;
 - vodné a stočné;
- příjmy z prodeje zboží (nakoupené za účelem prodeje);
- přijaté nekapitálové příspěvky:
 - všeobecná ambulantní péče;
 - služby a činnosti v sociální oblasti;
 - využití volného času dětí a mládeže;
 - požární ochrana;
- přijaté neinvestiční dary;
- příjmy z úroků.

Největší část nedaňových příjmů představují příjmy z poskytování služeb, a to v podobě vodného a stočného. Tyto uvedené nedaňové příjmy se pohybují v řádech pěti milionů korun.

Graf 3.2 Nedaňové příjmy v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Nedaňové příjmy mají rostoucí tendenci, což je patrné z grafu 3.2 Nedaňové příjmy v letech 2006 – 2009. V roce 2007 narostly nedaňové příjmy o 11,6 %, v roce 2008 o 6,2 % a v roce 2009 dokonce o 25,3 %.

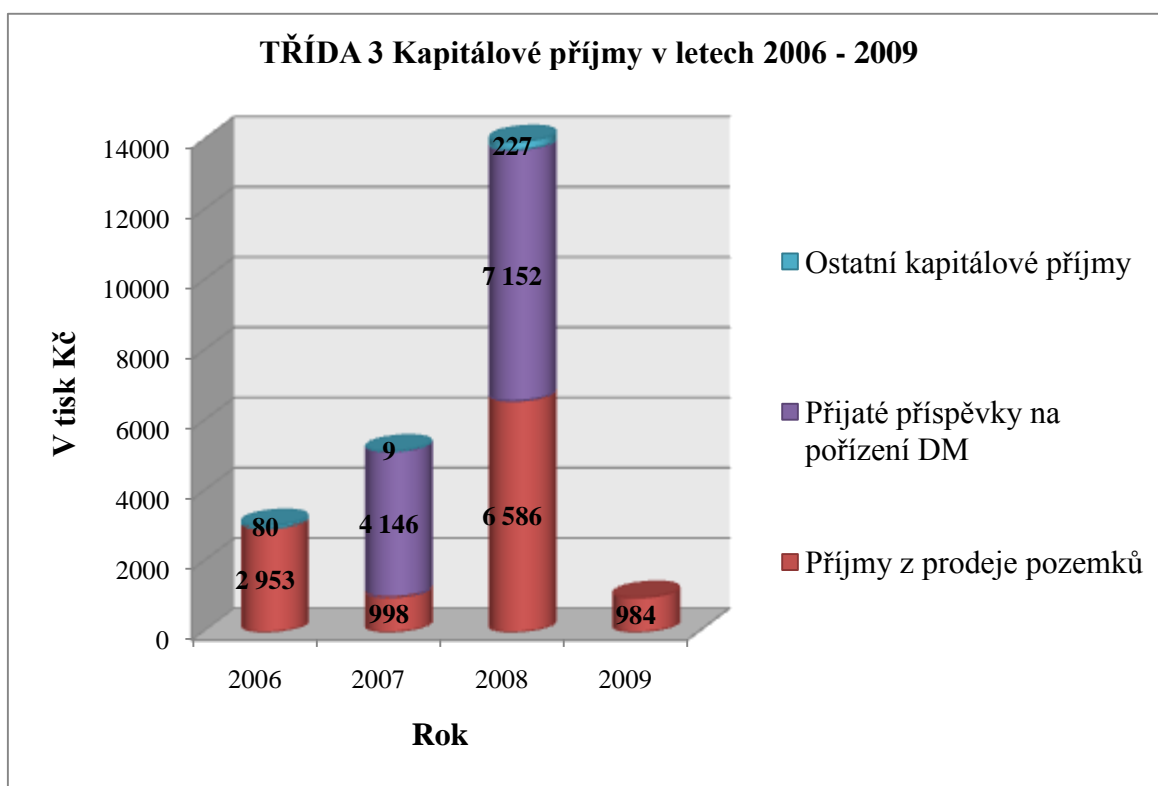
3.2.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují příjmy jednorázové, které z hlediska časového nemají pravidelný charakter, proto jejich význam na celkových příjmech rozpočtu obce není tak výrazný. Mezi kapitálové příjmy řadíme příjmy z prodeje kapitálového majetku, příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů a kapitálové transfery.

Mezi kapitálové příjmy obce Bolatice patří především:

- příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a ostatního dlouhodobého majetku ve vlastnictví obce;
- přijaté příspěvky a dary na pořízení dlouhodobého majetku.

Graf 3.3 Kapitálové příjmy v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Graf 3.3 Kapitálové příjmy v letech 2006 - 2009 obsahuje nejdůležitější kapitálové příjmy obce, mezi které lze zařadit příjmy z prodeje majetku ve vlastnictví obce a přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

Kapitálové příjmy obce každoročně dosahují různorodých hodnot. Největší podíl na příjmech rozpočtu obce Bolatice dosáhly v roce 2008 ve výši zhruba 14 milionů korun, což odpovídá 23 % veškerých příjmů. Důvodem takto vysokých kapitálových příjmů byly zejména přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku a příjmy z prodeje nemovitostí. Nejnižších kapitálových příjmů pak obec dosáhla v roce 2009 ve výši necelého 1 milionů korun, odpovídající 2 % celkových příjmů. Kapitálové příjmy se v průměru pohybují okolo 9 % příjmů rozpočtu obce.

3.2.1.4 Přijaté dotace

Významnou roli v příjmové části rozpočtu obce hrají kromě daňových příjmů také přijaté dotace. Avšak nevýhodou pro obec je nepravidelný přísun, který závisí na tom, zda obec o dotaci požádá, zda dotaci získá a v jaké výši.

Jedním z možných kritérií rozdělení dotací, je způsob jakým obec dotace získá:

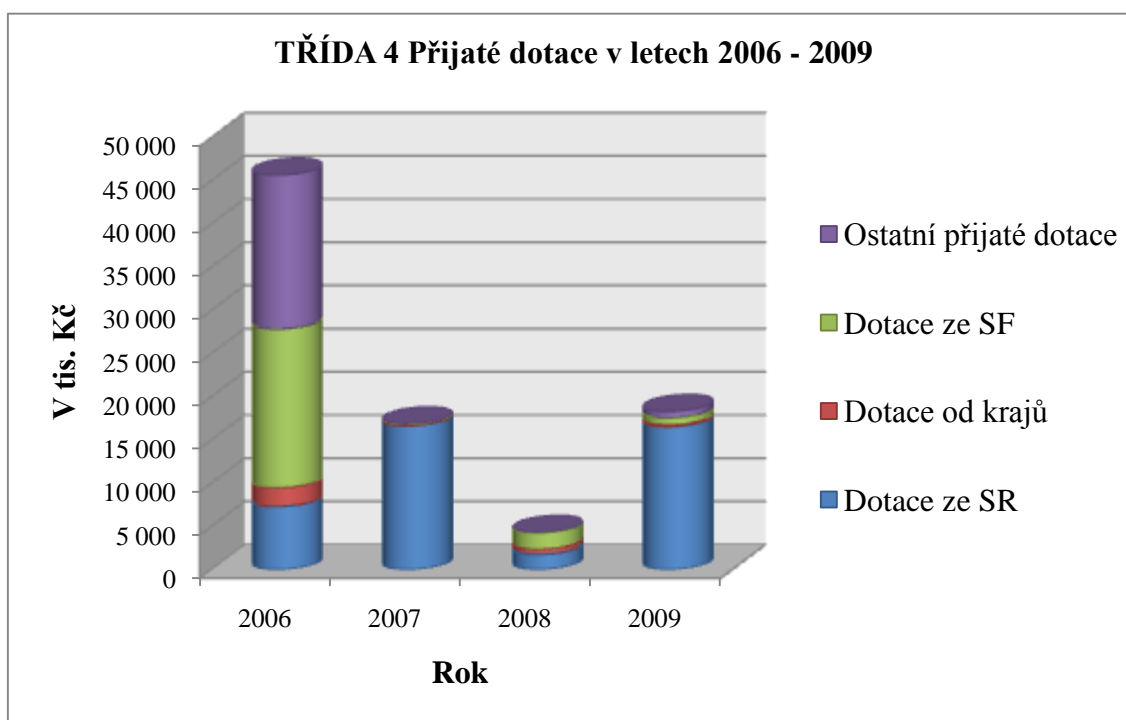
- nárokové dotace:
 - dotace, na níž má obec automaticky nárok, aniž by o dotaci musela žádat;
 - jsou poskytovány v závislosti na funkcích, které obec vykonává;
 - obec tyto dotace dostává pravidelně;
- nenárokové dotace:
 - dotace, o kterou obec musí sama požádat;
 - v rámci získání dotace musí obec splnit určitá kritéria, především účel čerpání dotace.

Veškeré dotace, které jsou obcím poskytovány, představují účelové dotace, a to jak běžné, tak kapitálové dotace:

- běžné dotace, které jsou poskytovány na financování provozních potřeb, např. dotace na výkon stání správy (stavební úřad a matrika), dotace na financování vzdělávání;
- kapitálové dotace, které slouží k zajištění určitého standardu poskytovaných veřejných statků, např. dotace na výstavbu domu s pečovatelskou službou, dotace na výstavbu obecních bytů, dotace na údržbu komunikací.¹⁰

¹⁰ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Graf 3.4 Přijaté dotace obce Bolatice v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Dotace čerpané obcí Bolatice dosáhly nejvyšších hodnot v roce 2006 a to ve výši necelých 46 milionů korun, což odpovídá 53 % celkových příjmů. Hlavní položkou dotací v tomto roce činily dotace získané ze státních fondů ve výši přesahující 18 milionů korun. V ostatních letech se dotace výrazně snížily. V letech 2007 a 2009 činila výše dotací okolo 17 milionů korun, kdy hlavním zdrojem přijatých dotací byly dotace získané ze státního rozpočtu. V roce 2008 dosahují přijaté dotace nejnižších hodnot a to zhruba 4 miliony korun.

Obec Bolatice patří na Opavsku mezi jednu z nejméně úspěšných obcí v rámci získání dotací z prostředků Evropské unie. Například v roce 2006 získala dotace na dokončení průmyslové zóny včetně infrastruktury ve výši 11 milionů korun, dále pak v roce 2008 byla obci schválena dotace z Evropské unie ve výši 16 milionů korun na rekonstrukci základní i mateřské školy.

3.2.2 VÝDAJE OBCE BOLATICE

Výdaje rozpočtu obce lze třídit podle několika hledisek. Já jsem ve své práci použila druhové třídění výdajů, a to na výdaje běžné a kapitálové dle vyhlášky MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění.

3.2.2.1 Běžné výdaje

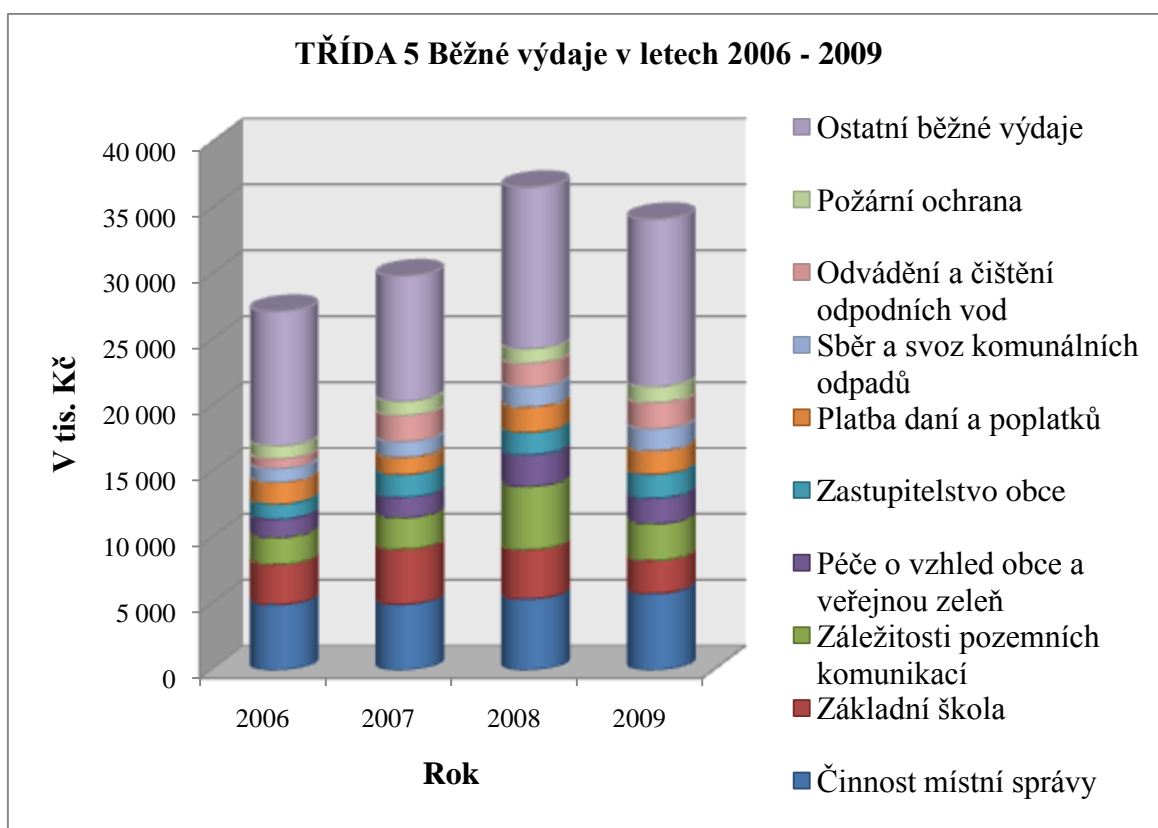
Běžné výdaje představují výdaje, které se každoročně opakují. Používají se k financování běžné potřeby obce v příslušném rozpočtovém roce. Běžné výdaje jsou především určeny na platy zaměstnanců, provozní výdaje, sociální dávky, neinvestiční půjčky a jiné.

Příkladem běžných výdajů obce Bolatice jsou např. výdaje na:

- cestovní ruch;
- opravu a udržování silnic a ostatní záležitosti pozemních komunikací;
- pitnou vodu, odvádění a čištění odpadních vod, záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl;
- podporu podnikání;
- provoz základní školy (knihy, učební pomůcky, plyn, elektrická energie, oprava budov), mateřské školy a knihovny;
- záležitosti sdělovacích prostředků (rozhlas, televize, zpravodaj);
- zájmovou činnost v kultuře, sportovní zařízení v majetku obce a využití volného času dětí a mládeže;
- bytové a nebytové hospodářství a rozvoj bydlení;
- veřejné osvětlení, bezpečnost a veřejný pořádek;
- komunální služby a místní rozvoj, sběr a svoz komunálních odpadů;
- péči o vzhled obce a veřejnou zeleň;
- pečovatelskou službu a ostatní činnosti v sociální oblasti;
- požární ochranu;
- zastupitelstvo obce, volby a činnost místní správy;
- ostatní činnosti.

Běžné výdaje se od roku 2006 do roku 2008 postupně zvyšují. V roce 2007 narostly o 10 % a v roce 2008 dokonce o 23 %. V roce 2009 se pak snížily o 7 % oproti roku předešlému.

Graf 3.5 Běžné výdaje v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Graf 3.5 Běžné výdaje v letech 2006 – 2009 ukazuje výdaje, které se nejvíce podílejí na běžných výdajích. Největší část je vydávána na činnost místní správy v částce zhruba 5 milionů korun. Mezi další významnou položku běžných výdajů patří výdaje na činnost základní školy, které se pohybují ročně okolo 3 až 4 milionů korun. Dále pak výdaje spojené se záležitostmi pozemních komunikací, péče o vzhled obce a veřejnou zeleň a další výdaje ve výše uvedeném grafu.

3.2.2.2 Kapitálové výdaje

Prostřednictvím kapitálových výdajů obec realizuje své vklady do budoucnosti. Kapitálovými výdaji tak jsou investice do vlastního hmotného i nehmotného majetku, ale i nákupy akcií a majetkových podílů. Rozhodujícím zdrojem těchto výdajů bývá přebytek běžných příjmů rozpočtu obcí, ale bývá také doplněn příjmy z prodeje investičního majetku, z prodeje akcií, majetkových podílů, z dotací ze státního rozpočtu, ze státních fondů, případně různými typy zápůjčních prostředků. Kapitálové výdaje obcí by měly představovat zhruba

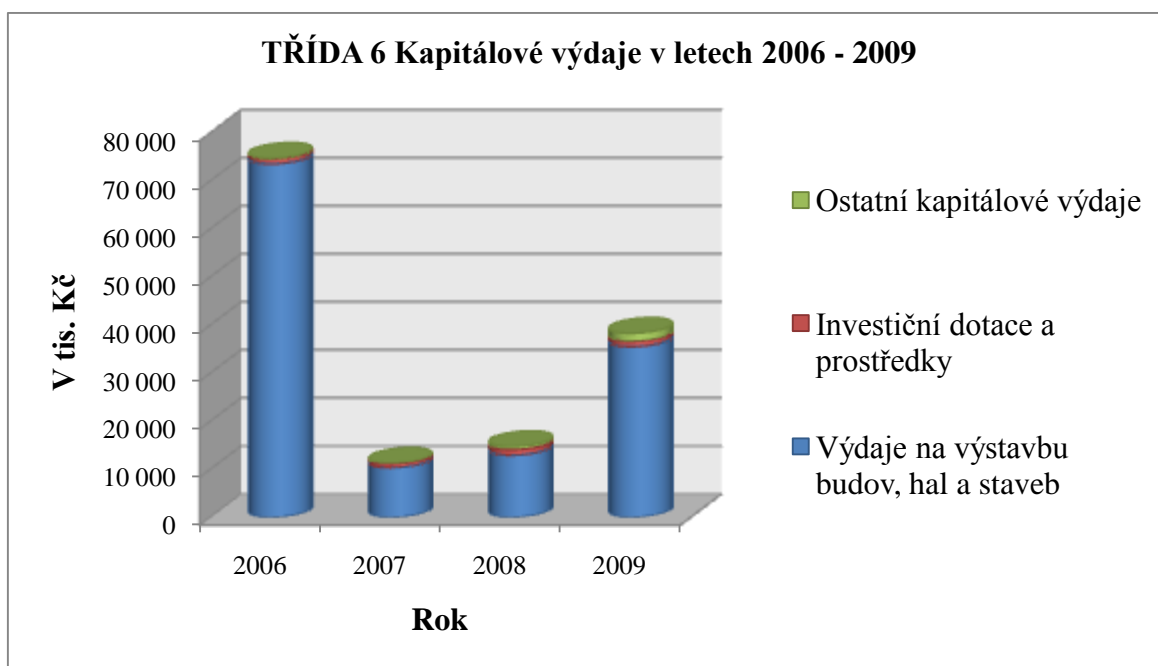
jednu třetinu všech jejich výdajů. Z kapitálového rozpočtu se uskutečňují výdaje na nové investice, splácení půjček a úroků z půjček z běžného rozpočtu.

Rozpočtová skladba zároveň umožňuje třídit výdaje na nenávratné, které jsou rozhodující, a návratné, v případě, že územní samospráva půjčuje krátkodobě finanční prostředky, např. jinému článku rozpočtové soustavy.¹¹

Mezi kapitálové výdaje obce Bolatice patří především:

- výdaje na výstavbu budov, hal a staveb (např. základní školy, vodních toků a vodních děl, sportovních zařízení v majetku obce, všeobecné ambulantní péče);
- výdaje na údržbu pozemků (komunálních služeb a územního rozvoje, silnic a pozemních komunikací a další);
- investiční dotace poskytnuté podnikatelským subjektům v rámci podpory podnikání a veřejným rozpočtům;
- investiční půjčené prostředky obyvatelstvu;
- výdaje na nákup přístrojů, strojů a zařízení (v rámci bezpečnosti a veřejného pořádku, využití volného času dětí a mládeže);
- výdaje na nákup dlouhodobého nehmotného majetku (pro účely základní školy a územního plánování).

Graf 3.6 Kapitálové výdaje v letech 2006 - 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

¹¹ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha. MANAGEMENT PRESS, Praha, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

Kapitálové výdaje dosáhly nejvyšších hodnot v roce 2006 a to ve výši necelých 75 milionů korun, kdy největší podíl na kapitálových výdajích tvoří výdaje na výstavbu budov, hal a staveb, což odpovídá výši 98 % kapitálových výdajů v tomto roce. Důvodem takto vysokých kapitálových výdajů byly rozsáhlé investiční akce. Rok 2006 byl pro obec Bolatice rokem velkých investičních akcí. Jednalo se především o výstavbu čistírny odpadních vod a kanalizací, infrastrukturu průmyslové zóny, výstavbu nové tělocvičny ZŠ Bolatice, opravu místních komunikací a výstavbu parkovišť.

V roce 2007 se kapitálové výdaje výrazně snížily na částku přesahující 11 milionů korun. Důvod tohoto snížení je způsoben snížením získaných dotací a příjmů obce, a tudíž snížením realizace investičních akcí. Také v roce 2007 největší část kapitálových výdajů byla soustředěna na výstavbu budov, hal a staveb, odpovídající 92 % kapitálových výdajů v daném roce. Mezi investiční akce realizované v roce 2007 patří opravy místních komunikací, výstavba kruhové křižovatky a výstavba ATS Borová.

Od roku 2008 začínají kapitálové výdaje postupně stoupat. V roce 2008 se zvýšily o 31 %. Výdaje na výstavbu budov, hal a staveb opět představuje největší podíl na výdajích. V roce 2008 došlo k nárůstu investičních akcí oproti roku 2007. Největšími investicemi pak byly oprava komunikací, plynofikace a kanalizace průmyslové zóny, výstavba parkoviště obchodního střediska Jednota a výstavba horolezecké stěny v ZŠ.

I v roce 2009 došlo opět k nárůstu kapitálových výdajů a to více než dvojnásobně, konkrétně o 160 %. Většina kapitálových výdajů byla použita na rekonstrukci budov základní a mateřské školy a to v částce zhruba 29 milionů korun.

Obec Bolatice poskytuje místním podnikatelům investiční dotace v rámci podpoření jejich podnikatelské činnosti a také půjčuje investiční prostředky místním občanům. Výše těchto poskytnutých prostředků se od roku 2006 do roku 2009 pohybuje v průměru okolo 1 milionů korun.

3.2.3 FINANCOVÁNÍ OBCE BOLATICE

Návratné finanční prostředky, které obec používá k vyrovnání salda rozpočtu, jsou dle rozpočtové skladby tříděny odděleně od nenávratných finančních prostředků. Těmto

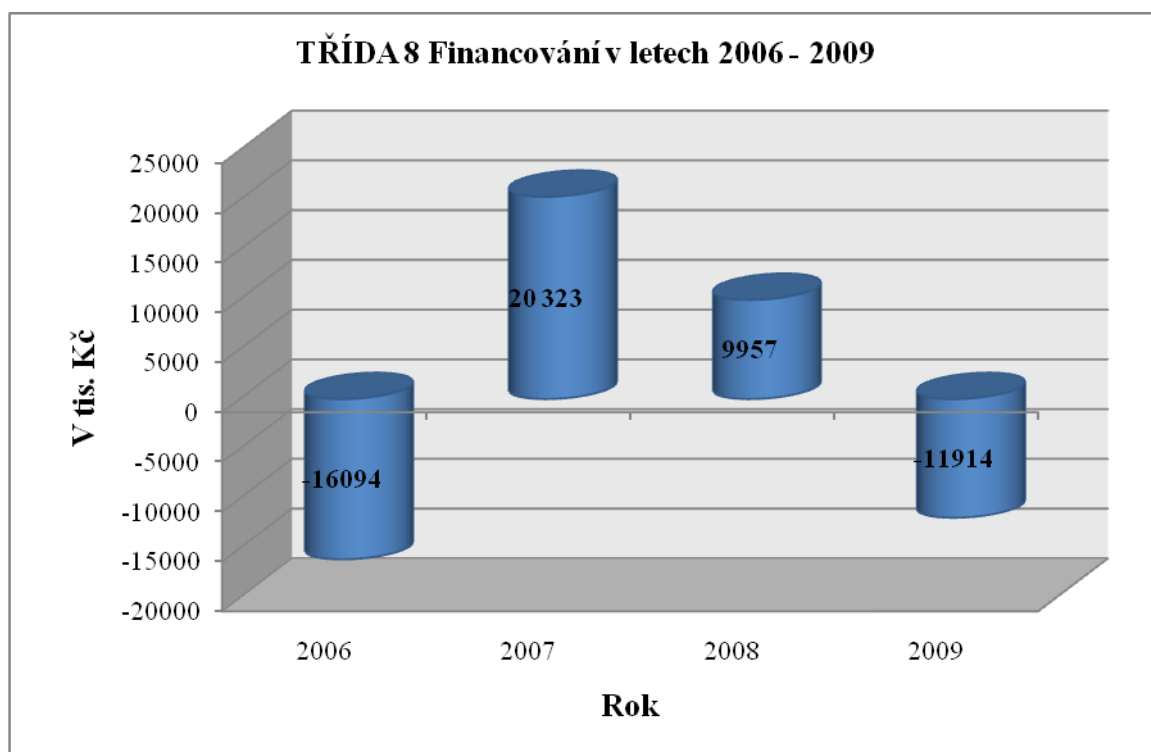
návratným finančním prostředkům je určena třída 8 – Financování a obec je povinná je splácet.

V roce 2006 a v roce 2009 dosáhla obec Bolatice salda rozpočtu. K financování salda obecního rozpočtu využila obec Bolatice pouze tuzemských bankovních účtů. V roce 2006 využila jak krátkodobých, tak dlouhodobých bankovních účtů, v roce 2009 pak jen dlouhodobého bankovního účtu.

V letech 2007 a 2008 dosáhlo saldo obecního rozpočtu kladných hodnot. V roce 2007 dosáhlo výše 20 323 tisíc korun a v roce 2008 pak výše 9 957 tisíc korun.

Přehled o financování rozpočtů je uveden v grafu 3.7 Financování obce Bolatice v letech 2006 – 2009.

Graf 3.7 Financování obce Bolatice v letech 2006 – 2009

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

4 FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ OBCE BOLATICE

Obec potřebuje k realizaci investičních akcí dodatečné finanční prostředky, protože jejich vlastní příjmy nejsou schopny pokrýt potřebné kapitálové výdaje. Tyto dodatečné finanční prostředky může obec získat v podobě dotací ze státního rozpočtu, z rozpočtu vyšších územních samosprávných celků, ze státních fondů a také z fondů EU, které představují nenávratné prostředky. K realizaci investic lze využít také návratné zdroje úvěrové povahy.

4.1 ZDROJE FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ

Jednu z možností zdrojů financování investičních akcí představují **dotace**. Dotace představuje formu státní finanční podpory, která je obcím poskytována na základě přesně specifikovaných podmínek a účelu. Jedná se o nenávratné prostředky, za které neexistuje protiplnění, tzn., že pokud obec splní podmínky poskytnutí dotace, nevzniká jí žádný závazek.

Obec může dotace získat z různých zdrojů, jedná se především o:

- státní rozpočet;
- rozpočty jednotlivých ministerstev;
- státní fondy;
- územní samosprávné celky;
- mimostátní zdroje.

Dotace, které obec získá ze státního rozpočtu, představují stabilní příjem do rozpočtu obce. Tyto dotace lze rozdělit na dvě části. První představuje finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnu po jednotlivých krajích. Druhá část zahrnuje investiční a neinvestiční dotace, které jsou obcím uvolňovány postupně v průběhu roku. Poskytovatelem těchto dotací je ústřední orgán státní správy, úřad práce, Akademie věd ČR, Grantová agentura ČR a zákonem určená organizační složka státu.

Další možností získání dotace pro obec představují dotace od jednotlivých ministerstev (Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a další) a z Všeobecné a pokladní správy. Jedná se především o prostředky určené na výstavbu bytů, program obnovy venkova, na opravy a obnovu vodovodů, kanalizací, silniční sítě a další.

Mezi státní fondy, které se podílejí na poskytování dotací, patří Státní fond životního prostředí, Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond kultury, Pozemkový fond, Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, Fond národního majetku, Státní fond dopravní infrastruktury apod.

V rámci územních samosprávných celků může obec obdržet dotace od kraje, jiné obce či svazků obcí. Příkladem dotačních programů poskytnutých krajem je Program rozvoje venkova, pod něhož spadá rekonstrukce místních komunikací, výstavba cyklostezek, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení, zřizování veřejné zeleně, úprava veřejného prostranství, rozvoj společenského života v obci, projekty vzdělávání a poradenství a rozvoje infrastruktury.

Mezi nejvýznamnější mimostátní zdroj pro obec patří dotace získané z fondů Evropské unie, které představují hlavní nástroj realizace evropské hospodářské a sociální politiky soudržnosti. Jedná se o fondy strukturální (Evropský fond pro regionální rozvoj ERDF a Evropský sociální fond ESF) a Fond soudržnosti. Obec žádá o finanční podporu z fondů EU prostřednictvím příslušných ministerstev a to na základě operačního programu. Z těchto finančních prostředků jsou financovány především tyto projekty:

- rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury;
- ochrana životního prostředí;
- rozvoj měst a obcí, příhraniční spolupráce;
- rozvoj cestovního ruchu;
- rozvoj lidských zdrojů;
- zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnou správou a samosprávou;
- podpora podnikání, vědy a výzkumu;
- program rozvoje venkova.¹²

Finanční pomoc z fondů EU je realizována formou víceletých programů. V současné době je programovací období sedmileté 2007 – 2013. Příjemce žádající o finanční podporu si zpracuje operační program, který je pak přeložen Evropské komisi ke schválení.

¹² www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU

Programy platné pro období 2007 – 2013 v České republice lze rozdělit do 4 skupin:

- **Tematické operační programy**, zahrnující osm operačních programů v oblasti podnikání a inovací, životního prostředí, dopravy, vzdělávání pro konkurenceschopnost, výzkumu a vývoje pro inovace, lidských zdrojů a zaměstnanosti a technické pomoci;
- **Regionální operační programy** – Severozápad, Severovýchod, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Střední Morava;
- **Operační programy Praha**, týkající se konkurenceschopnosti a adaptability;
- **Operační programy evropská územní spolupráce** - mezinárodní spolupráce, nadnárodní spolupráce, ESPON 2013, INTERACT II, a jiné.

Základním a nejdůležitějším dokumentem pro čerpání finančních prostředků ze statutárních fondů EU pro obce jsou Regionální programy. Obec Bolatice patří do regionu Moravskoslezsko, může se tedy ucházet o dotace z ROP NUTS II Moravskoslezsko. Tento Regionální operační program se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. ROP MS je financován Evropským fondem pro regionální rozvoj, mezi jeho prioritní osy podpory patří:

- prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost;
- prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu;
- prioritní osa 3 – Rozvoj měst;
- prioritní osa 4 – Rozvoj venkova;
- prioritní osa 5 – Technická pomoc.

Čerpání získaných dotací se řídí pravidlem N+3 pro období 2007 – 2010, podle kterého peníze vyčleněné na určitý rok musí být vyčerpány nejpozději do 3 let. Pro období 2011 – 2013 bude v České republice platit pravidlo N+2, což znamená vyčerpání dotace do 2 let.

V situaci, kdy obec nemá ve svém rozpočtu dostatečné množství nenávratných finančních prostředků, tedy dotací ke krytí svých potřeb, může chybějící prostředky získat prostřednictvím **návratných finančních prostředků**, které však je povinná pravidelně splácet

a platit za půjčení těchto prostředků úroky. Jedná se především o úvěry, příjmy z emise obligací nebo akcií, půjčky a finanční výpomoci.

Úvěry patří mezi nejvíce používaný způsob získání potřebných finančních prostředků. Jedná se zpravidla o dlouhodobé půjčky určené na rozvoj infrastruktury, které jsou poskytovány komerčními bankami nebo jinými institucemi. Obec ručí příslušnému peněžnímu ústavu za poskytnutý úvěr svým majetkem, budoucími příjmy nebo cennými papíry a je povinna vůči peněžnímu ústavu dostát svým závazkům a splácet úvěr. Obec může využívat různé druhy úvěrů, a to:

- krátkodobé se splatností do jednoho roku, využívané na dočasné doplnění běžných příjmů, ojediněle na financování investic;
- střednědobé se splatností do čtyř let, využívané na investiční dodávky;
- dlouhodobé se splatností do deseti let, využívané na financování investic.¹³

Příjmy z emise obligací nebo akcií představují další možnost získání chybějících prostředků, které představují dlouhodobý cenný papír. Výhodou tohoto způsobu je získání finančních prostředků okamžitě, avšak nevýhodou jsou vyšší poplatky, zvláště v případě malých emisí. Emisi může provádět samotná obec, nebo může pověřit peněžní ústav, který emisi provede za úplatu.

Obec může získat finanční prostředky prostřednictvím návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů. Těmito subjekty jsou státní rozpočet, rozpočet kraje či rozpočet jiné obce. Tato finanční pomoc je zcela bezúročná, tzn., že není spojena s úrokovým zatížením. Mezi nejvýznamnější poskytovatele těchto půjček a finančních výpomocí patří Státní fond životního prostředí a Státní fond rozvoje bydlení. Poskytování těchto zdrojů upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4.2 INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ OBCE

Před zahájením jakékoliv investiční akce musí obec pečlivě zvážit objem svých zdrojů, zda a v jaké míře přesahují možnosti financování investic. Proto je nutné zvážit do kolika investičních akcí investovat. Rozhodování o investicích je významnou volbou pro každou obec, které může být ovlivněno místními loby. Každá obec při rozhodování o realizaci investic musí mít přesně stanovené priority a cíle, kterých chce dosáhnout a ubírat se touto

¹³ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha. MANAGEMENT PRESS, Praha, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

cestou. Důležitou roli při rozhodování hraje kromě finanční náročnosti také otázka kapacitních možností, tzn., že daný projekt by měl sloužit co největšímu počtu obyvatel obce a také strategický plán.

Snahou obce je především neustálé zlepšování stávajících aktivit, realizace nových aktivit, rozvoj služeb a také celkový rozvoj obce. Cílem každé obce tedy je vytvořit aktivní, dynamickou, prosperující, rozvíjející a čistou obec, poskytující vysokou úroveň služeb pro obyvatelstvo a kvalitní životní prostředí.

V rámci rozhodování o investičních akcích by mělo existovat několik variant řešení dané investice, které by měly brát v úvahu různé faktory vztahující se k dané investici, např. časová náročnost, finanční náročnost, budoucí výdaje vztahující se k investici a další.

4.3 ZADLUŽENOST OBCE

Obec se potýká s problémem zadluženosti díky motivaci k rozvoji podnikavosti, snaze obce o základní otázky zanedbané infrastruktury a její nápravy a rozvoje svého území. Tímto vystává otázka nedostatku vlastních příjmů, což vede obec k hledání cizích zdrojů a tím k postupnému zvyšování zadlužování obce.

Mezi základní zdroje, které obec využívá k financování vzniklé zadluženosti, patří v první řadě úvěry poskytnuté peněžními ústavami. Tyto úvěry souvisí především s ochranou životního prostředí, výstavbou plynofikací, kanalizací, čistíren odpadních vod, rekonstrukcí základních a mateřských škol, sportovních areálů či památek, výstavbou bytů, opravou místních komunikací, ale také s rozvojem turistiky a cestovního ruchu. Mezi další zdroje pak patří emitované komunální dluhopisy a návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu a ze státních fondů, a to především ze Státního fondu životního prostředí a Státního fondu rozvoje bydlení.¹⁴

Díky rostoucí zadluženosti byl zkonstruován **ukazatel dluhové služby** dle usnesení č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů, pomocí něhož ministerstvo financí vypočítá každé obci výši tohoto ukazatele.

V případě, kdy obec překročí hranici ve výši 30 % ukazatele dluhové služby, považuje se tato situace obce za problémovou. Ministerstvo financí tuto skutečnost oznámí zasláním dopisu, s tím, že by obec měla přijmout taková opatření, aby v příštích obdobích již ukazatel dluhové služby tuto hranici nepřekročil. Další povinností související s dosaženou výší ukazatele je povinnost obce do 3 měsíců předložit důvod překročení tohoto ukazatele a

¹⁴ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9. s. 193

oznámit ministerstvu financí přijatá opatření vedoucí k nápravě. Dále obec předkládá na žádost ministra financí Zprávy o výsledcích přezkoumání hospodaření, stanovisko zastupitelstva k této zprávě a rozpočtový výhled.

Tab. 4.1 Ukazatel dluhové služby

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu nebo jiné vymezení ukazatele
1	Daňové příjmy	Třída 1
2	Nedaňové příjmy	Třída 2
3	Přijaté dotace – finanční vztah	Seskupení položek 4112 + 4212
4	Dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	Úroky	Položka 5141
6	Splátky jistiny a dluhopisů	Položky 8xx2 a 8xx4
7	Splátky leasingu	Položka 5178
8	Dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4

Pramen: Usnesení č. 346 ze 14. dubna 2004, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů

Výpočet ukazatele dluhové služby v procentech pomocí vzorce:

$$\frac{\text{dluhová služba}}{\text{dluhová základna}} * 100 = \text{ukazatel dluhové služby (v \%)}$$

V případě, že obec i v dalším roce překročí ukazatel dluhové služby, ministerstvo financí předá seznam těchto obcí poskytovatelům prostředků ze státního rozpočtu a státních fondů, aby při podání žádostí těchto obcí o dotace, půjčky či návratné finanční výpomoci přihlédl k této skutečnosti. Poskytovatelé pak uplatní toto kritérium při svém rozhodování o poskytnutí účelových dotací a půjček.¹⁵

Krátkodobě vysoká dluhová služba obce nemusí znamenat, že obec špatně hospodaří. Důležité je, zda investice obce směřují ke zlepšení vybavenosti obce a k rozšiřování jejího majetku.

4.3.1 ZADLUŽENOST OBCE BOLATICE V LETECH 2006 - 2009

Obec Bolatice se řadí k obcím s poměrně vyšším zadlužením, jak je patrné z tabulky 4.2 Výpočet ukazatele dluhové služby. Výše ukazatele dluhové služby se pohybuje okolo hranice 20 %, výjimku tvoří rok 2007, kdy hodnota tohoto ukazatele přesahuje hranici 50 %, a

¹⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9. s. 200

tudíž by obec měla přijmout příslušná opatření, vedoucí ke snížení zadluženosti. Takto vysoký ukazatel představuje obec s vysokým rizikem.

Vysoká zadluženost sama o sobě ještě nemusí nutně znamenat budoucí problémy pro obec. Z cizích zdrojů jsou totiž financovány dlouhodobé investiční projekty, které mají delší dobu splácení.

Výše ukazatele dluhové služby v roce 2007 dosahující vysokého rizika, ve výši 51,72 % byla způsobena velkými investičními akcemi v obci. Jednalo se o zavlažování hřiště, opravu místních komunikací, výstavbu kruhové křižovatky, opravou budovy technických služeb a mnoho dalších.

Jak je z níže uvedené tabulky patrné, ukazatel v dalším roce klesnul pod kritickou hranici 30 %. Obec se snaží své úvěry a půjčky pravidelně splácet bez prodlení a daří se jí to.

Tab. 4.2 Výpočet ukazatele dluhové služby (v tis. Kč)

Číslo řádku	Název položky	Rok			
		2006	2007	2008	2009
1	Daňové příjmy (po konsolidaci)	29 443	30 859	33 920	29 891
2	Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	7 684	8 573	9 107	11 410
3	Přijaté dotace - finanční vztah	1 479	1 609	1 687	1 739
4	Dluhová základna	38 605	41 042	44 715	43 041
5	Úroky	1 089	1 297	1 128	778
6	Splátky jistin a dluhopisů	7 639	19 753	6 912	8 271
7	Splátky leasingu	203	172	172	172
8	Dluhová služba	8 931	21 222	8 212	9 220
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	23,13%	51,71%	18,37%	21,42%

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Z tabulky 4.3 Úvěry obce Bolatice lze vidět, že obec nemá problémy dostát svým závazkům. Veškeré úvěry a půjčky, které jí byly poskytnuty, jsou pravidelně spláceny nebo již jsou uhrazeny. Výjimku tvoří půjčka poskytnutá Fondem reprodukce bydlení, která nebyla v jednotlivých letech splácena, protože se jednalo o jednorázovou půjčku, která byla v plné výši zaplácena v roce 2009.

Tab. 4.3 Úvěry obce Bolatice

Účel	Celková výše	Zůstatek k 31. 12.				Začátek úvěru	Splatnost
		2006	2007	2008	2009		
Výstavba v obci: komunikace, chodníky	11 000 000	6 400 000	4 800 000	3 200 000	1 600 000	2001	2010
Vodovod, ČOV Borová, kanalizace	3 426 872	1 878 872	1 362 872	846 872	330 872	2002	2010
Výstavba v obci: hasičské auto, ČOV	15 000 000	13 333 344	11 666 688	10 000 032	8 333 376	2004	2014
Půjčka SFŽP	3 409 000	1 697 000	841 000	uhrazeno	-	2005	2008
Půjčka SFŽP – ČOV Bolatice	6 427 440	6 427 440	5 139 470	3 851 440	2 563 440	2006	2011
Půjčka FRB	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	uhrazeno	1999	2009
Výstavba infrastruktury PZ	11 000 000	11 000 000	uhrazeno z dotace	-	-	2006	2007
Výstavba v obci	10 000 000	7 000 000	6 000 000	5 000 000	4 000 000	2005	2013
Výstavba v obci: rekonstrukce ZŠ a MŠ	15 000 000	-	-	-	15 000 000	2008	2020
Výše úvěrů celkem	77 463 312	43 509 216	32 010 030	25 098 344	31 827 688		

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

Tabulka 4.3 Úvěry obce Bolatice vypovídá o celkové zadluženosti obce Bolatice v přepočtu na 1 obyvatele. Tento ukazatel lépe vypovídá o celkovém dluhu obce a říká, kolik peněz by musel každý občan obce zaplatit, aby byla obec bez dluhů.

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že nejvyšší zadluženost na obyvatele byla v roce 2006 a to v částce necelých 12 000 korun a naopak nejnižší zadluženost pak v roce 2008 ve výši necelých 6 000 korun, to znamená o polovinu nižší.

Přestože se zadluženost obce na obyvatele jeví na první pohled jako poměrně vysoká, ve skutečnosti je mnohem nižší, než je zatížení každého obyvatele země státním dluhem. Ten pak v přepočtu na jednoho obyvatele představuje ve srovnání s rokem 2008 částku 94 417 korun.

Tab. 4.4 Celková zadluženost obce připadající na 1 obyvatele (v Kč)

	Rok			
	2006	2007	2008	2009
Počet obyvatel	4 258	4 269	4 341	4 382
Celková zadluženost obce	50 699 424	31 767 984	25 788 251	33 004 749
Celková zadluženost obce v přepočtu na 1 obyvatele	11 907	7 442	5 941	7 532

Pramen: Interní materiály obce Bolatice, vlastní zpracování

4.4 PŮJČKY POSKYTOVANÉ MÍSTNÍM OBČANŮM OBCÍ BOLATICE

V roce 1999 získala obec od Ministerstva pro místní rozvoj částku 1 200 000 korun bezúročné půjčky, která se jednorázově splatila v roce 2009. Tato částka pak byla poskytnuta místním občanům.

V roce 2009 schválilo Zastupitelstvo obce Bolatice vydání Opatření zastupitelstva obce č. 1/2009 „O vytváření a použití účelového fondu obce Bolatice na podporu oprav, rozvoje a modernizace domů, objektů a sítí v obci Bolatice“.

Tímto opatřením se snaží obec Bolatice pomáhat místním občanům, aby mohli provádět opravy a modernizace svých obytných budov, domů a bytů, tím že jim obec poskytne půjčku na krytí vzniklých výdajů za nižší úrokovou sazbu, než kdyby občan požádal o úvěr některou z bank.

Tato finanční výpomoc obce začala v roce 2009, kdy bylo obcí půjčeno 1 050 tisíc korun místním občanům. Komise určená pro výběr žadatelů o půjčky schválila žádost čtrnácti občanů, kteří půjčené prostředky investovali především na opravy střech, fasád domů a výměnu oken. V roce 2010 má obec v plánu poskytnout občanům půjčky na modernizaci bytového fondu a na změnu systému vytápění celkem ve výši 500 000 korun.

Účelový fond obce Bolatice

Účelový fond představuje peněžní fond, který je součástí finančního systému územních samosprávných celků. Obec tak může zřizovat peněžní fondy a to pro konkrétní účely, tedy účelové fondy.

Obec Bolatice vytvořila tento účelový fond určený na poskytování účelově vázaných prostředků vlastníkům obytných budov, domů a bytů na jejich opravy a modernizace.

Prostředky účelového fondu jsou vedeny na samostatném účtu zřízeném u České spořitelny a.s.

Mezi příjmy účelového fondu patří:

- půjčky a dary od fyzických nebo právnických osob;
- příjmy ze splátek půjček poskytnuté vlastníkům obytných budov, domů a bytů a úrokové výnosy z nich plynoucí;
- finanční prostředky z rozpočtu obce schválené zastupitelstvem obce;
- a jiné příjmy.

Úroky získané obcí z půjček poskytnutých občanům, jsou použity na opravy bytového fondu obce Bolatice (např. opravy rodinných domů a budov ve vlastnictví obce, výměna oken kulturního domu).

Podmínky použití finančních prostředků poskytnutých obcí

Žadatelem o půjčku může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba. Podmínkou půjčky je, aby tato osoba byla vlastníkem obytného domu, rodinného domu nebo bytu na

území obce Bolatice. Mezi další podmínku poskytnutí půjčky patří předložení souhlasu stavebního úřadu (stavební povolení apod.).

Finanční prostředky poskytnuté obcí může žadatel půjčky použít na:

- modernizace bytového fondu (nadstavba, vestavba, střecha, rekonstrukce koupelny apod.) v částce maximálně 150 000 korun;
- úsporu energie (výměna oken, zateplení domu apod.) v částce maximálně 100 000 korun;
- výstavbu a opravy inženýrských sítí a vnitřní infrastruktury v částce maximálně 50 000 korun;
- změnu systému vytápění z neekologického na ekologické (u pevných paliv na plyn, solární ohřev, spalování biomasy apod.) v částce maximálně 100 000 korun.

Roční úroková sazba činí:

- u půjček do 50 000 korun 4 %;
- u půjček nad 50 000 korun 5 %;
- u půjček na změnu systému vytápění 1 %.

Žadatel o půjčku je povinen půjčené finanční prostředky splatit do 5 let. Tato lhůta začíná běžet ode dne uzavření smlouvy o půjčce.

Vrácení půjčky je obcí zajištěno ručením, v případě půjček do 50 000 korun jedním ručitelem, v případě půjček nad 50 000 korun dvěma ručiteli a směnkou.

Půjčka je občanům poskytována prostřednictvím České spořitelny a.s., pobočka Bolatice.

Pravidla poskytování půjček

Výběr žadatelů pro poskytnutí úvěru občanům zajišťuje komise, která je složena z členů rady obce a dále po jednom zástupci z Finančního výboru, Kontrolního výboru, Komise sociální a Komise zdravotní. Výběr žadatelů podléhá schválením v obecní radě.

Pro půjčky poskytnuté v roce 2010 mohou občané žádat od 8. března do 2. dubna. Do konce dubna pak komise rozhodne, kdo bude moci tuto půjčku čerpat.

Formulář žádosti o poskytnutí půjčky je možno si vyzvednout na Obecním úřadě Bolatice. Další možností je si příslušný formulář vytisknout přímo z internetových stránek obce Bolatice na adrese www.bolatice.cz.¹⁶

4.5 INVESTIČNÍ AKCE OBCE BOLATICE V ROCE 2010

Rok 2010 bude, co se týká investičních akcí obce, chudší ve srovnání s minulými roky, což je patrné z rozpočtu obce Bolatice pro rok 2010.

Mezi finančně nejvýznamnější akcí tohoto roku patří oprava zdravotního střediska. Dalšími plánovanými investicemi pak jsou opravy chodníků a doplnění dětských hřišť. Tyto investice jsou však závislé na vývoji daní a získání příjmů z prodeje pozemků v průmyslové zóně, které jsou ve vlastnictví obce a také na příjmech z prodeje části plynovodu. Mezi další možnou investiční akcí v obci patří nasvětlení přechodů. Obec Bolatice v lednu tohoto roku podala žádost o dotaci z programu Operační program životního prostředí. V případě úspěšného získání této dotace se v obci vysadí zeleň na podporu zlepšení životního prostředí v obci, a to během let 2010 a 2011. Výše této dotace činí 5 milionů korun.

4.5.1 REKONSTRUKCE ZDRAVOTNÍHO STŘEDISKA

V lednu tohoto roku rozhodla Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko o projektech, které získají dotaci z Regionálního operačního programu Evropské unie oblast 4.1 - Venkov. Mezi úspěšné příjemce dotace patřila obec Bolatice, která žádala o dotaci na projekt „Zdravotní středisko – přístavba, nástavba a stavební úpravy“. Tato dotace je financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Výši dotace získané z prostředků Evropské unie činí 9 097 494,47 korun.

Zřizovatelem této rekonstrukce je obec Bolatice, ale služby poskytované zdravotním střediskem jsou určeny nejen místním občanům, ale i širšímu okolí. Náklady na rekonstrukci zdravotního střediska budou činit zhruba 10 milionů korun, z toho částka ze získaných dotací činí cca 9 100 000 korun. Z toho vyplývá, že získané prostředky od Evropské unie nepokryjí celkové náklady obce na tuto rekonstrukci zdravotního střediska. Zbylou část tak musí obec pokrýt z vlastních zdrojů.

¹⁶ Veškeré informace k dané problematice jsou čerpány z materiálů obce Bolatice, konkrétně z Opatření zastupitelstva obce č. 1/2009 „O vytvoření a použití účelového fondu obce Bolatice na podporu oprav, rozvoje a modernizaci domů, objektů a sítí v obci Bolatice“.

V současné době se v objektu zdravotního střediska nachází ordinace praktického lékaře, dětského lékaře, zubní ordinace, zubní laboratoř a gynekologická ordinace. Skutečnost, že oprava zdravotního střediska je nutná, vyplývá ze skutečnosti, že toto středisko slouží občanům již nějakou desítku let bez výrazné stavební úpravy. Součástí plánované rekonstrukce je přístavba, nástavba a vybudování bezbariérového přístupu včetně výtahu. V rámci realizované přístavby a nástavby by součástí střediska měla být i chirurgická ordinace. Vybudování této ordinace je velkým přínosem pro místní občany, aby již nemuseli dojíždět do okolních vesnic a měst.

Ukončení rekonstrukce zdravotního střediska je plánované koncem měsíce listopadu, kdy pacientům bude k dispozici nová rozšířená a opravená budova zdravotního střediska.

Obr. 4.1 Zdravotní středisko Bolatice

Pramen: Interní materiály obce Bolatice

Obrázek 4.1 Zdravotní středisko Bolatice ukazuje, jak toto středisko vypadá před plánovanou rekonstrukcí a jak by mohlo vypadat po provedení rekonstrukce.

4.5.2 NASVĚTLENÍ PŘECHODŮ V OBCI

Obec Bolatice má v roce 2010 v plánu nasvětlení přechodů v obci, které je závislé na získání dotace z kraje. V případě nezískání této dotace se obec bude snažit postupně sama ze svých zdrojů realizovat nasvětlení přechodů, případně prostřednictvím návratných finančních prostředků.

Obec v rámci získání dotace na nasvětlení přechodů v obci podala žádost o dotaci na Krajský úřad Moravskoslezského kraje. Jedná se o program DSH 9 Zvyšování pasivní bezpečnosti na pozemních komunikacích. Tento program existuje již od roku 2003. Jedná se o program na podporu investičních aktivit obcí v rámci podpory pozemních komunikací. Moravskoslezský kraj poskytuje dotace do výše 75 % nákladů. Tento program je víceletý, tzn., že náklady projektu mohou být dotovány od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2011. Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje by mělo do 21. 4. 2010 rozhodnout o poskytnutí této dotace obci

Bolatice. Doufám, že obec tuto dotaci získá, protože bezpečnost a život lidí by měl být na prvním místě.

Cílem této investice je zvýšení bezpečnosti účastníků silničního provozu, zejména chodců. V případě osvětlení přechodů je řidič na chodce upozorněn včas již z dálky a tím vzniká menší pravděpodobnost, že chodce jedoucí vozidlo srazí.

V případě úspěšného získání dotace, bude její výši činit 836 000 korun. Celková náklady na tuto investiční akce se pohybují okolo 1 114 800 korun. To znamená, že i v případě získání dotace bude muset obec zbylé finanční prostředky buďto poskytnout z vlastních zdrojů nebo v podobě návratných finančních prostředků. Pro obec Bolatice je tedy důležité získání plánované dotace, která by z velké části investici pokryla. Jelikož plánované kapitálové výdaje na rok 2010 činí 14 370 000 korun, není pro obec problém zbylé prostředky ve výši 300 000 korun uhradit z vlastních zdrojů.

Může nastat situace, že obec dotaci nezíská. I s touto možností musí obec počítat. V takovém to případě se může obec snažit plánovanou investici uhradit sama z vlastních zdrojů. To znamená, že by mělo dojít ke zvýšení příjmů, aby investici bylo z čeho uhradit. Jednou z možností zvýšení příjmů je prodej majetku a pozemků ve vlastnictví obce. Obec Bolatice plánuje prodat pozemky v průmyslové zóně, čímž získá finanční prostředky a zároveň vychází vstříc podnikatelům, kteří mají zájem zde podnikat. Tento příjem z prodeje pozemků v průmyslové zóně činí 2 100 000 Kč. I v rámci této podpory podnikatelů může obec zvýšit své daňové příjmy, protože se zvýší sdílné daně plynoucí obci. Další možností, jak získat potřebné finanční prostředky, aniž by obec využila návratných finančních zdrojů, je prodej akcií. Obec Bolatice však žádné akcie nevlastní.

V případě, že obec nemá dostatek vlastních zdrojů na danou investici, může využít návratných finančních zdrojů. Použití úvěru na dofinancování zbylých finančních prostředků by vedlo ke zvýšení zadluženosti obce a tím by mohlo být ohroženo budoucí hospodaření obce. Obec může o půjčku požádat jakýkoliv peněžní ústav. Jelikož má obec Bolatice vedený běžný účet u České spořitelny, a.s., neměl by být pro obec problém úvěr získat.

4.6 POHLED DO BUDOUCNA – NOVÉ CENTRUM OBCE BOLATICE

Mezi nejvýznamnější investici dalších let patří pro obec Bolatice vybudování nového centra obce. Obec Bolatice se snaží obnovit centrum obce. Bývalý střed obce se nachází pod zámkem, neboli obecním úřadem, avšak tento střed je nenávratně zastavěn budovami a halami místní společnosti Lanex. Jelikož si obec Bolatice zaslouží mít své centrum, rozhodla se

vybudovat toto centrum jinde. Jako jediné vhodné místo se v obci nabízí pozemky na autobusovém nádraží a pozemky za obchodním střediskem Tempo.

Obec zadala několik základních podmínek, které by mělo nové centrum splňovat. Jedná se o:

- vyhotovení studie v grafické a elektronické podobě;
- stavby, které by se měly v centru obce nacházet, nesmí být vyšší než okolní rodinné domy s maximální výškou cca 8 metrů, aby nezastiňovaly okolní domy;
- stavby mohou sloužit jako obchody, kanceláře, zdravotnická zařízení, rehabilitace, služby pro občany, penzion, byty a podobně;
- cílem projektu by mělo být vytvořit malebné náměstí se zelení, s možností posezení a parkovací místa;
- součástí studie musí být také vytvoření autobusových zastávek u hlavní silnice, které nahradí zrušené autobusové nádraží.

Obec Bolatice se rozhodla koncem roku 2009 vyhlásit soutěž na vyhotovení návrhů studie nového centra obce Bolatice. Obec se zavázala odměnit nejlepší studie finanční částkou a to ve výši 50 000 korun. Obec oslovila žáky Základní školy Bolatice, studenty Střední průmyslové školy stavební v Opavě a Vysoké školy báňské – technické univerzity Ostrava - fakulty stavební a také některé projektanty. Zájem o studii obce byl velký, především z řad studentů, kteří předložili obci mnoho návrhů řešení nového centra obce.

Jelikož obec Bolatice nechce nic uspěchat a vše pořádně promyslet, tzn., jak by mělo centrum vypadat a zda bude splňovat určité podmínky, uskuteční se v květnu roku 2010 první veřejná schůzka vedení obce s občany, na které budou veškeré návrhy na nové centrum obce představeny.¹⁷

Co se týká otázky financování nového centra obce, sama obec nemá v plánu nové centrum investovat z vlastních zdrojů. Bude se snažit získat co nejvíce investorů v rámci výstavby budov, které mají poskytovat různé služby občanům. V rámci volných ploch a zeleně bude obec žádost o udělení dotace.

Příloha č. 3 obsahuje návrhy místní firmy DK 1 o možném řešení, jak by nové centrum obce mohlo vypadat.

¹⁷ Bolatický zpravodaj

5 ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo charakterizovat obec Bolatice, analyzovat její hospodaření, zhodnocení investičních akcí naplánovaných na rok 2010 a způsobu jejich financování, včetně pohledu týkajícího se budoucích projektů v dalších letech.

Obec Bolatice, ve které žiji již od svého narození, je malebnou obcí, nacházející se v blízkosti hraničního přechodu s Polskem. Obec se neustále rozvíjí, což vede k lepšímu životu obyvatel v obci. Důkaz tohoto rozvoje lze spatřit v její měnící se tváři i v rostoucím počtu obyvatel v obci, kdy za posledních osm let vzrostl počet obyvatel o 250 osob. V obci se nachází nejen základní potřeby pro splnění určité životní úrovně každého občana, ale i další nadstandardní potřeby. V obci je vše potřebné pro život, tj. dobrá úroveň školství, zdravotnictví, sportovní vyžití, kulturní a společenský život, služby na dobré úrovni, mnoho velkých firem, zaměstnávající místní občany a další. O tom, že obec Bolatice je malebnou a rozvíjející se obcí svědčí titul, který obec získala a to ne jednou v soutěži s názvem „Vesnice roku“ v rámci Moravskoslezského kraje.

Základní roli pro zhodnocení hospodaření obce Bolatice hrál každoročně sestavovaný rozpočet, ukazující jednotlivé příjmy a výdaje obce.

Co se týká příjmů obce Bolatice, pak mezi nejvýznamnější patří daňové příjmy a přijaté dotace. Daňové příjmy představují v letech 2006 – 2009 v průměru 47 % na celkových příjmech, což představuje zhruba 31 000 000 korun. Mezi nejvýznamnější daňový příjem patří daň z přidané hodnoty. Druhý významný zdroj příjmů představují přijaté dotace, ať už ze státního rozpočtu, státních fondů, od kraje či z prostředků Evropské unie. V průměru za léta 2006 - 2009 činily dotace 30 % na celkových příjmech, což představuje částku 21 000 000 korun. Celkové příjmy obce dosáhly v posledních třech letech hodnot mírně přesahujících 60 000 000 korun. V roce 2006 činily dokonce okolo 85 000 000 korun. Tento rozdíl je způsoben především přijatými dotacemi. Ostatní příjmy jsou poměrně konstantní. V roce 2006 byla obec Bolatice úspěšná v žádostech o dotace, kdy získala prostředky ze státních fondů ve výši 18 000 000 korun a z fondů Evropské unie ve výši 11 000 000 korun.

Výše celkových výdajů se v jednotlivých letech výrazně liší. Rozdíl v jednotlivých letech je způsoben především kapitálovými výdaji. Běžné výdaje jsou poměrně konstantní, dosahují v průměru 32 000 000 korun. Nejvíce běžných výdajů je soustředěno na činnost místní správy, zhruba ve výši 5 000 000 korun ročně. Kapitálové výdaje dosahují

v jednotlivých letech různých hodnot. Důvodem těchto rozdílných hodnot jsou investiční akce provedené v jednotlivých letech. V roce 2006 dosáhly kapitálové výdaje nejvyšších hodnot a to necelých 75 000 000 korun. Z toho vyplývá, že rok 2006 byl rokem nejrozsáhlejších investičních akcí (čistička odpadních vod, infrastruktura průmyslové zóny, výstavba tělocvičny a další). Také v roce 2009 došlo k nárůstu kapitálových výdajů oproti letům 2007 a 2008, kdy kapitálové výdaje činily 38 000 000 korun. Mezi nejvýznamnější investiční akci tohoto roku patřila rekonstrukce základní a mateřské školy.

Na základě provedené analýzy hospodaření obce Bolatice v letech 2006 – 2009 vyplynulo, že obec hospodařila účelově.

Jedním z problémů obcí v České republice patří jejich postupné zadlužování, protože obce nejsou schopné financovat jednotlivé investice samy. Jelikož je získání dotací nejisté, obce se snaží využívat návratných finančních výpomocí, což vede k rostoucí zadluženosti. Při hospodaření obce Bolatice nedošlo v jednotlivých letech k výraznému zadlužení, s výjimkou roku 2007, kdy ukazatel dluhové služby překročil povolenou hranici 30 % a dosáhl hodnot dokonce 51,71 %. Jedním z důvodů tohoto překročení bylo zahrnutí mimořádné splátky krátkodobého úvěru na předfinancování infrastruktury průmyslové zóny. Další důvod vedoucí k takto vysoké zadluženosti byl způsoben tím, že si obec Bolatice v roce 2006 vzala krátkodobý úvěr a ten pak po získání dotace v roce 2007 splatila. Posledním důvodem bylo splacení úvěru bance v roce 2007 ve výši 11 000 000 korun. Bez těchto operací by dluhová služba v roce 2007 dosáhla hodnot 19,7 %, což by bylo v pořádku. V dalším roce, tedy v roce 2008 dosáhl ukazatel dluhové služby okolo 20 %. Obec Bolatice se snaží veškeré investiční akce financovat pomocí kapitálových příjmů, avšak někdy tyto prostředky jsou nedostačující a musí tudíž využít dlouhodobých úvěrů, což se pak podepíše na výši ukazatele dluhové služby. Obec Bolatice však vždy byla schopna dostát svým závazkům, vždy splácela jednotlivé úvěry a půjčky včas, bez zbytečného prodlení.

Rozpočet obce je úzce spjat s možnostmi jejího rozvoje, a tudíž s uskutečňováním investičních akcí. Obec Bolatice v průběhu let 2006 - 2009 vydala z vlastních zdrojů na investiční akce v obci částku zhruba 139 000 000 korun. Nejvíce peněz pak bylo investováno na opravu místních komunikací, výstavbu parkovišť a kruhové křižovatky, infrastrukturu, plynofikaci a kanalizaci průmyslové zóny, výstavbu čističky odpadních vod, rekonstrukci základní a mateřské školy. Co se týká investiční oblasti, byla obec v letech 2006 - 2009 velice aktivní.

Každá obec, nejen obec Bolatice, se v rámci zabezpečení investičních akcí neobejde bez dotací. Dotace představují pro obec svým objemem výrazný podíl na příjmech rozpočtu obce. Zastupitelstvo obce by mělo plánovat takové investiční projekty, které jsou co nejšetnější k rozpočtu obce. Současně by měl být splněn požadavek co možná nejnižšího ukazatele dluhové služby. Každý projekt by měl být plánován postupně, tak aby jeho financování bylo reálné s cílem získat co možná největší objem prostředků určených na financování investic prostřednictvím dotací nebo v rámci návratných finančních prostředků s co nejnižší úrokovou sazbou.

Obec Bolatice se snaží posilovat infrastrukturu v obci, snižovat nezaměstnanost v obci a přispívat k její atraktivnosti a to tím, že se snaží využít veškerých možných finančních prostředků, které stát, kraj a Evropská unie nabízí. Obec má velice dobré zkušenosti se získáním těchto dotací.

Obec je schopna financovat malé investice z vlastních zdrojů. V případě větších investičních akcí se obec bez dotace neobejde. Získané dotace ve většině případů nepokryjí celou investici, ale pro obec Bolatice není problémem zbylé prostředky uhradit z vlastních zdrojů.

Obec Bolatice využívá svých finančních prostředků účelně a hospodárně. Je schopna realizovat i větší investiční akce tak, aby nedošlo k příliš vysoké míře zadluženosti. Důležitým předpokladem je však získání plánovaných dotací, což je velmi nejisté.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] Knihy

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha. MANAGEMENT PRESS, Praha, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha. GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha. GRADA, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

[2] Zákony ve znění pozdějších předpisů

Opatření zastupitelstva obce č. 1/2009 „O vytvoření a použití účelového fondu obce Bolatice na podporu oprav, rozvoje a modernizaci domů, objektů a sítí v obci Bolatice“

Usnesení č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

[3] Internetové stránky

www.bolatice.cz

www.leadercz.cz

www.leaderplus.cz

www.ma21.cz

www.mszm.cz

www.strukturalni-fondy.cz

www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz

[4] Ostatní zdroje

Bolatický zpravodaj

Interní materiály obce Bolatice

Osobní konzultace s vedením obce Bolatice

Výkazy Fin 2 – 12 M obce Bolatice z let 2006 - 2009

SEZNAM ZKRATEK

aj.	a jiné
apod.	a podobně
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
ATS	tlaková stanice
ČNR	Česká národní rada
ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
MAS	Místní akční skupina
MA21	Místní Agenda 21
MF	Ministerstvo financí
Mgr.	magistr
MS	Moravskoslezsko
např.	například
NSZM ČR	Národní síť Zdravých měst České republiky
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
o. s.	občanské sdružení
ROP	Regionální operační program
tj.	to je
tzv.	tak zvané
ZŠ	základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 28. 4. 2010

Dr. Lucie Bělová
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Nádražní 45/514, Bolatice

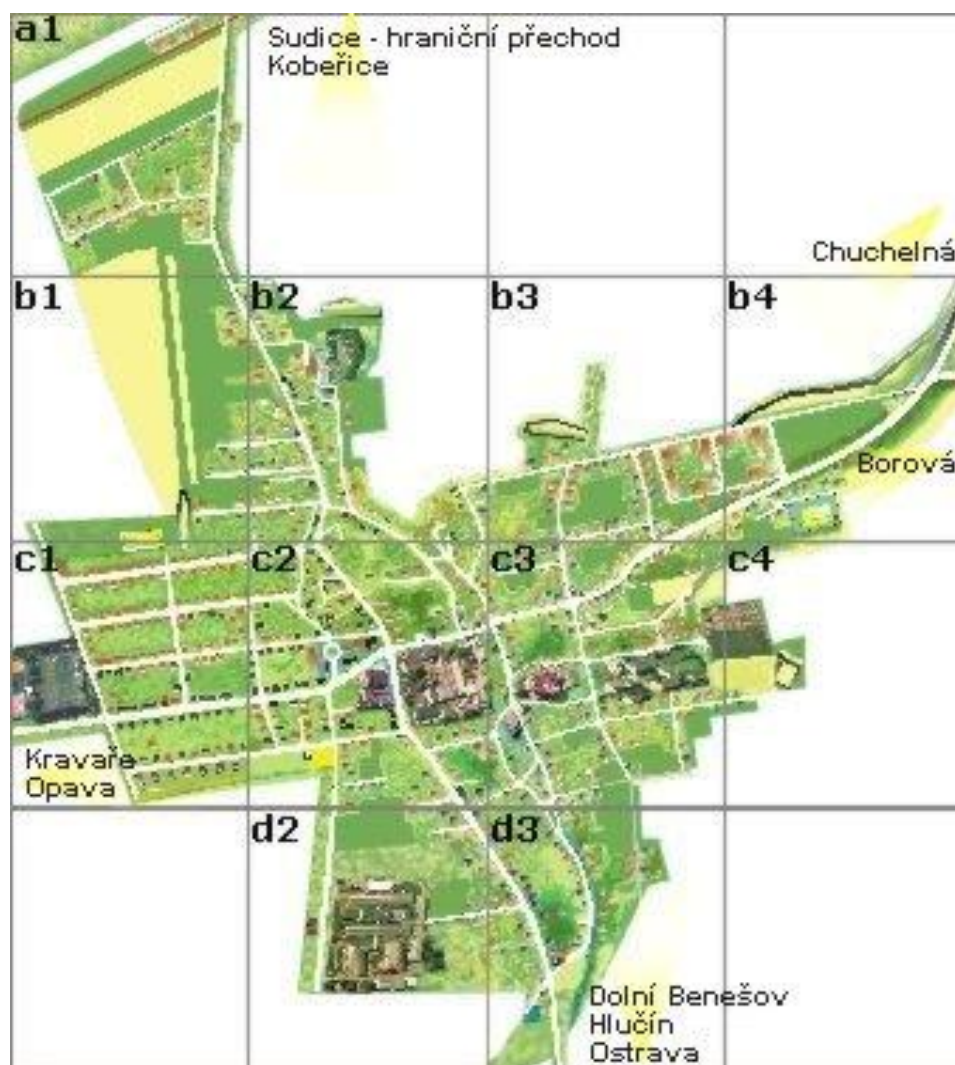
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Mapa obce Bolatice

Příloha č. 2: Pohled na život v obci Bolatice

Příloha č. 3: Možnost řešení nového centra obce Bolatice

Příloha č. 1: Mapa obce Bolatice

Pramen: www.bolatice.cz/bolatice/czech/maps.asp

Příloha č. 2: Pohled na život v obci Bolatice

Barokní zámek

Skanzen Bolatice

Koupaliště Bolatice

Turistická základna

Kostel svatého Stanislava

Nový hřbitov

Sportovně relaxační centrum

Víceúčelové hřiště

Pekárna

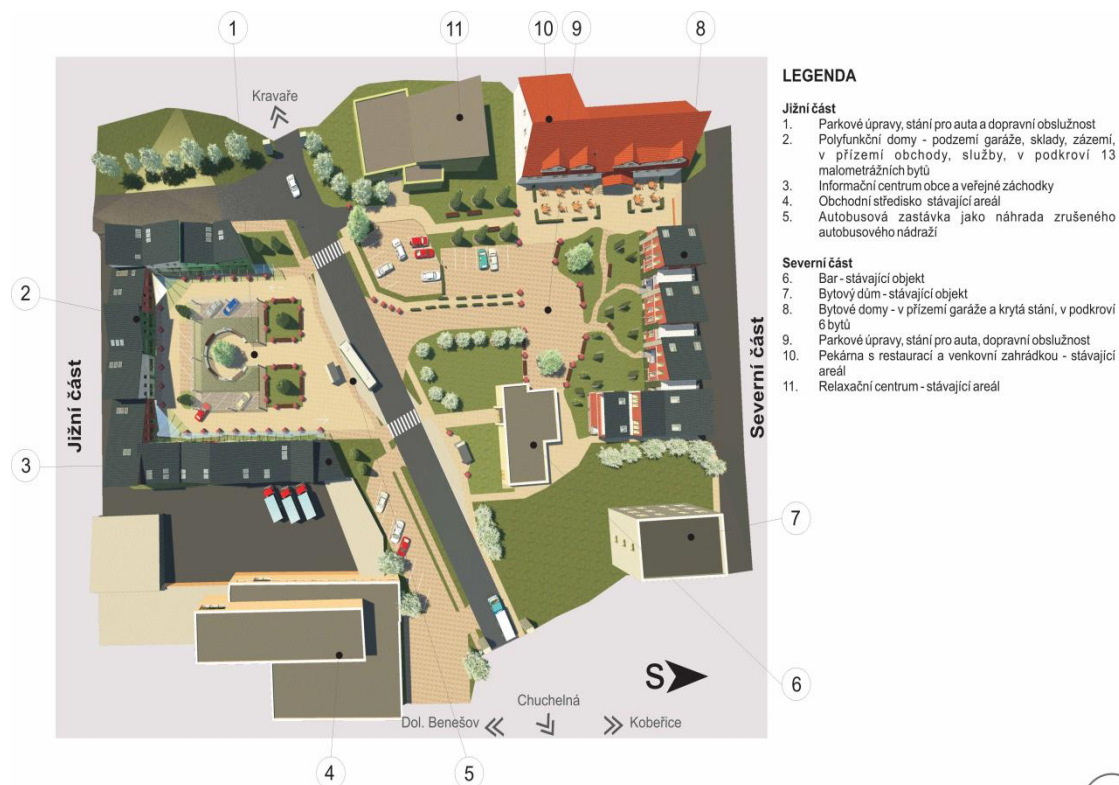
Základní škola

Mateřská škola

Příloha č. 3: Možnost řešení nového centra obce Bolatice

Zastavovací studie

CENTRUM OBCE BOLATICE

JIŽNÍ ČÁST

SEVERNÍ ČÁST

CENTRUM OBCE BOLATICE

CENTRUM OBCE BOLATICE